2025/13

8.1.2025

UREDBA (EU) 2025/13 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 19. decembra 2024

o zbiranju in prenosu predhodnih informacij o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj ter o spremembi Uredbe (EU) 2019/818

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 82(1), točka (d), in člena 87(2), točka (a), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Zaradi nadnacionalne razsežnosti hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala ter stalne grožnje terorističnih napadov na evropskem ozemlju je potrebno ukrepanje na ravni Unije, da bi bili sprejeti ustrezni ukrepi za zagotovitev varnosti na območju svobode, varnosti in pravice brez notranjih meja. Informacije o potnikih, kot so evidence podatkov o potnikih (PNR) in zlasti predhodne informacije o potnikih (API), so bistvene za identifikacijo visokotveganih potnikov, vključno s tistimi, ki organom, pristojnim za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, sicer niso znani, ter za prepoznavanje povezav med člani kriminalnih združb in za boj proti terorističnim dejavnostim.

(2) Čeprav Direktiva Sveta 2004/82/ES ([3]) vzpostavlja pravni okvir za zbiranje in prenos podatkov API s strani letalskih prevoznikov z namenom izboljšanja nadzora meje in boja proti nezakonitemu priseljevanju, določa tudi, da lahko države članice uporabijo podatke API za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. Vendar zgolj navedba take možnosti vodi do več vrzeli in pomanjkljivosti. Pomeni zlasti, da letalski prevozniki podatkov API ne zbirajo in prenašajo sistematično za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. Možnost uporabe podatkov API za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj pomeni tudi, da se letalski prevozniki, kadar so države članice uporabile to možnost, soočajo z razhajajočimi se zahtevami na podlagi nacionalnega prava glede tega, kdaj in kako naj v te namene zbirajo in prenašajo podatke API. Ta razhajanja ne povzročajo le nepotrebnih stroškov in zapletov za letalske prevoznike, temveč lahko škodujejo tudi notranji varnosti Unije in učinkovitemu sodelovanju med organi držav članic, pristojnimi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj. Poleg tega je glede na različno naravo namena olajšanja nadzora meje in namena preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj primerno vzpostaviti ločen pravni okvir za zbiranje in prenos podatkov API za vsakega od teh namenov.

(3) Direktiva (EU) 2016/681 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) določa pravila o uporabi podatkov PNR za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj. Na podlagi navedene direktive države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da letalski prevozniki prenesejo podatke PNR, vključno z morebitnimi zbranimi podatki API, nacionalnim enotam za informacije o potnikih, ustanovljenim na podlagi navedene direktive, če so take podatke že zbrali v okviru svojega običajnega poslovanja. Zato navedena direktiva ne zagotavlja zbiranja in prenosa podatkov API v vseh primerih, saj zbiranje celotnega sklopa takih podatkov ni potrebno za poslovne namene letalskih prevoznikov. Pomembno je zagotoviti, da enote za informacije o potnikih prejmejo podatke API skupaj s podatki PNR, saj je potrebna skupna obdelava takih podatkov, da lahko

([1]) UL C 228, 29.6.2023, str. 97.
([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 25. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 12. decembra 2024.
([3]) Direktiva Sveta 2004/82/ES z dne 29. aprila 2004 o dolžnosti prevoznikov, da posredujejo podatke o potnikih (UL L 261, 6.8.2004, str. 24).
([4]) Direktiva (EU) 2016/681 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj (UL L 119, 4.5.2016, str. 132).

pristojni organi držav članic učinkovito preprečujejo, odkrivajo, preiskujejo in preganjajo teroristična in huda kazniva dejanja. Taka skupna obdelava zlasti omogoča točno identifikacijo tistih potnikov, ki jih bodo ti organi morda morali dodatno preveriti v skladu s pravom, ki se uporablja. Poleg tega navedena direktiva ne določa podrobno, katere informacije predstavljajo podatke API. Zato bi bilo treba določiti dopolnilna pravila, ki bi od letalskih prevoznikov zahtevala, da zbirajo in nato prenesejo točno določen sklop podatkov API, ter zahteve, ki bi se morale uporabljati, kadar so letalski prevozniki na podlagi navedene direktive dolžni zbirati in prenašati podatke PNR o istem letu.

(4) Zato je treba določiti jasna, usklajena in učinkovita pravila na ravni Unije o zbiranju in prenosu podatkov API za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona terorističnih in hudih kaznivih dejanj.

(5) Glede na tesno povezavo med obema aktoma bi bilo treba to uredbo razumeti kot dopolnitev pravil iz Direktive (EU) 2016/681v skladu z razlago Sodišča Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče). Podatke API je zato treba zbirati in prenašati le na podlagi te uredbe v skladu s posebnimi zahtevami iz nje, tudi v zvezi z okoliščinami in načinom, na katerega se taki podatki zbirajo in prenašajo. Vendar se pravila navedene direktive uporabljajo v zvezi z zadevami, ki niso posebej zajete v tej uredbi, zlasti glede pravil o naknadni obdelavi podatkov API, ki jih prejmejo enote za informacije o potnikih, izmenjavi informacij med državami članicami, pogojih dostopa Agencije Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol), prenosih podatkov v tretje države, hrambi in depersonalizaciji ter o varstvu osebnih podatkov. Če se ta pravila uporabljajo, se uporabljajo tudi pravila navedene direktive o kaznih in nacionalnih nadzornih organih. Ta uredba ne bi smela vplivati na omenjena pravila in zato zlasti ne bi smela posegati v zahteve in zaščitne ukrepe, ki se uporabljajo za obdelavo podatkov API v enotah za informacije o potnikih.

(6) Zbiranje in prenos podatkov API vplivata na zasebnost posameznikov in vključujeta obdelavo njihovih osebnih podatkov. Za popolno spoštovanje njihovih temeljnih pravic, zlasti pravice do spoštovanja zasebnega življenja in pravice do varstva osebnih podatkov v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), bi bilo treba določiti ustrezne omejitve in zaščitne ukrepe. Na primer vsaka obdelava podatkov API, predvsem tistih, ki predstavljajo osebne podatke, bi morala ostati strogo omejena na to, kar je potrebno in sorazmerno za doseganje ciljev te uredbe. Poleg tega bi bilo treba zagotoviti, da se z obdelavo katerih koli podatkov API, ki se zbirajo in prenašajo na podlagi te uredbe, ne povzroči nobena oblika diskriminacije, ki jo prepoveduje Listina.

(7) Ker ta uredba dopolnjuje Direktivo (EU) 2016/681, bi se morale obveznosti letalskih prevoznikov na podlagi te uredbe uporabljati za vse lete, za katere morajo države članice od letalskih prevoznikov zahtevati, da na podlagi Direktive (EU) 2016/681 posredujejo podatke PNR, ne glede na kraj sedeža letalskih prevoznikov, ki opravljajo te lete. Ti leti bi morali zadevati redne in posebne lete, tako med državami članicami in tretjimi državami (leti zunaj EU) kot med več državami članicami (leti znotraj EU), če bodo taki leti znotraj EU vzleteli z ozemlja vsaj ene države članice, ki je uradno sporočila svojo odločitev o uporabi Direktive (EU) 2016/681 za lete znotraj EU v skladu s členom 2(1) navedene direktive in v skladu s sodno prakso Sodišča, oziroma pristali ali imeli postanek na njem. Kar zadeva lete znotraj EU, ki jih zajema ta uredba, bi bilo treba tak ciljno usmerjen pristop, sprejet na podlagi člena 2 Direktive (EU) 2016/681 in osredotočen na zahteve učinkovitega preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, zahtevati tudi zaradi potrebe po zagotavljanju skladnosti z zahtevami prava Unije glede nujnosti in sorazmernosti obdelave podatkov, prostega gibanja oseb in odprave nadzora na notranjih mejah. Zbiranje podatkov iz katerih koli drugih operacij civilnih zrakoplovov, kot so leti letalskih šol ter medicinski, nujni in vojaški leti, ni zajeto v področje uporabe te uredbe. Ta uredba ne posega v zbiranje podatkov o takih letih, kot je določeno v nacionalnem pravu, ki je skladno s pravom Unije. Komisija bi morala oceniti izvedljivost sheme Unije, v skladu s katero bi bili operaterji zasebnih letov dolžni zbirati in prenašati podatke o letalskih potnikih.

(8) Obveznosti letalskih prevoznikov, da zbirajo in prenašajo podatke API na podlagi te uredbe, bi morale vključevati vse potnike in člane posadke na letih v Unijo, tranzitne potnike in člane posadke, katerih končni namembni kraj je zunaj Unije, ter vse člane posadke, ki jih letalski prevoznik sicer napoti na let v povezavi z njihovimi dolžnostmi, a teh med letom ne opravljajo.

(9) Ker Direktiva (EU) 2016/681 ne zajema notranjih letov z vzletom in pristankom na ozemlju iste države članice brez postanka na ozemlju druge države članice ali tretje države, in ker imajo teroristična in huda kazniva dejanja, zajeta s to uredbo, nadnacionalno razsežnost, ti leti prav tako ne spadajo na področje uporabe te uredbe. Ta uredba se ne bi

smela razumeti tako, da vpliva na možnost držav članic, da na podlagi svojega nacionalnega prava in ob spoštovanju prava Unije letalskim prevoznikom naložijo obveznosti zbiranja in prenosa podatkov API za take notranje lete.

(10) Glede na tesno povezavo med zadevnimi pravnimi akti Unije ter zaradi doslednosti in skladnosti bi bilo treba opredelitve pojmov v tej uredbi, kadar je primerno, uskladiti z opredelitvami pojmov iz Direktive (EU) 2016/681 in Uredbe (EU) 2025/12 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]) ter jih razlagati in uporabljati ob upoštevanju teh opredelitev.

(11) Zlasti bi morale biti informacije, ki skupaj tvorijo podatke API, ki jih je treba zbirati in nato prenesti na podlagi te uredbe, jasno in izčrpno navedene ter zajemati informacije, ki se nanašajo na vsakega potnika in člana posadke, in informacije o letu tega potnika in člana posadke. Na podlagi te uredbe in v skladu z mednarodnimi standardi bi morale take informacije o letih obsegati informacije o sedežih in prtljagi, kadar so take informacije na voljo, informacije o mejnem prehodu vstopa na ozemlje zadevne države članice pa samo, kadar je to ustrezno, ne pa, ko se podatki API nanašajo na lete znotraj EU. Kadar so informacije o prtljagi ali sedežih na voljo v drugih informacijskih sistemih, ki jih ima na razpolago letalski prevoznik, njegov odpravnik, njegov ponudnik sistema ali letališki organ, bi morali letalski prevozniki te informacije vključiti v podatke API, ki bodo preneseni na enoto za informacije o potnikih. Podatki API, kot so opredeljeni in urejeni s to uredbo, ne vključujejo biometričnih podatkov.

(12) Da se omogoči potovanje brez potovalnega dokumenta, kadar države članice tako prakso dovoljujejo na podlagi nacionalnega prava v skladu s pravom Unije, vključno na podlagi mednarodnega sporazuma, bi morala imeti država članica možnost, da letalskim prevoznikom naloži obveznost, da potnikom zagotovijo možnost, da prostovoljno naložijo podatke API z avtomatiziranimi sredstvi in da ima letalski prevoznik take podatke shranjene z namenom prenosa podatkov za namene prihodnjih letov.

(13) Da bi omogočili prožnost in inovacije, bi bilo treba načeloma vsakemu letalskemu prevozniku prepustiti izbiro, kako bo izpolnjeval svoje obveznosti v zvezi z zbiranjem podatkov API, pri tem pa upoštevati različne vrste letalskih prevoznikov, kot so opredeljeni v tej uredbi, in njihove poslovne modele, med drugim glede časovnega okvira za prijavo na let in sodelovanja z letališči. Glede na to, da obstajajo ustrezne tehnološke rešitve, ki omogočajo avtomatizirano zbiranje nekaterih podatkov API, hkrati pa zagotavljajo, da so ti podatki točni, popolni in ažurni, ter glede na prednosti uporabe take tehnologije z vidika uspešnosti in učinkovitosti bi bilo treba od letalskih prevoznikov zahtevati, da take podatke API zbirajo z avtomatiziranimi sredstvi z branjem strojno berljivih podatkov iz potovalnega dokumenta. Kadar v izjemnih okoliščinah uporaba takih avtomatiziranih sredstev s tehničnega vidika ni mogoča, bi morali letalski prevozniki podatke API izjemoma zbirati ročno v postopku prijave na let, prek spleta ali na letališču, tako da bi zagotovili izpolnjevanje svojih obveznosti na podlagi te uredbe.

(14) Zbiranje podatkov API z avtomatiziranimi sredstvi bi bilo treba strogo omejiti na alfanumerične podatke, vsebovane v potovalnem dokumentu, in ne bi smelo voditi do zbiranja kakršnih koli biometričnih podatkov iz teh dokumentov. Ker je zbiranje podatkov API del postopka prijave na let, bodisi prek spleta bodisi na letališču, ta uredba ne vključuje obveznosti za letalske prevoznike, da preverijo potovalni dokument potnika, ko se ta vkrca. Potnik za zagotovitev skladnosti s to uredbo ob vkrcanju ni dolžan imeti pri sebi potovalnega dokumenta. Skladnost s to uredbo ne vključuje nobene obveznosti za potnike, da imajo ob vkrcanju pri sebi potovalni dokument. To ne bi smelo posegati v obveznosti, ki izhajajo iz drugih pravnih aktov Unije ali nacionalnega prava, ki je skladno s pravom Unije.

(15) Zbiranje podatkov API iz potovalnih dokumentov bi moralo biti skladno tudi s standardi Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO) o strojno berljivih potovalnih dokumentih, ki so bili vključeni v pravo Unije z Uredbo (EU) 2019/1157 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]), Uredbo Sveta (ES) št. 2252/2004 ([7]) ter Direktivo Sveta (EU) 2019/997 ([8]).

(16) Da bi se izognili situaciji, v kateri bi morali letalski prevozniki vzpostaviti in vzdrževati več povezav z enotami za informacije o potnikih držav članic za prenos podatkov API, zbranih na podlagi te uredbe, ter s tem povezanim neučinkovitostim in varnostnim tveganjem, bi bilo treba določiti, da se na ravni Unije v skladu s to uredbo in Uredbo

([5]) Uredba (EU) 2025/12 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o zbiranju in prenosu predhodnih informacij o potnikih za izboljšanje in olajšanje kontrol na zunanjih mejah, spremembi uredb (EU) 2018/1726 in (EU) 2019/817 ter razveljavitvi Direktive Sveta 2004/82/ES (UL L, 2025/12, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/12/oj).

([6]) Uredba (EU) 2019/1157 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okrepitvi varnosti osebnih izkaznic državljanov Unije in dokumentov za prebivanje, izdanih državljanom Unije in njihovim družinskim članom, ki uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja (UL L 188, 12.7.2019, str. 67).

([7]) Uredba Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice (UL L 385, 29.12.2004, str. 1).

([8]) Direktiva Sveta (EU) 2019/997 z dne 18. junija 2019 o vzpostavitvi potne listine EU za vrnitev in razveljavitvi Sklepa 96/409/SZVP (UL L 163, 20.6.2019, str. 1).

(EU) 2025/12 vzpostavi in upravlja en sam usmerjevalnik, ki služi kot povezovalna in razdelilna točka za te prenose. Zaradi operativne in stroškovne učinkovitosti bi se moral usmerjevalnik, kolikor je to tehnično izvedljivo in ob polnem spoštovanju pravil iz te uredbe in Uredbe (EU) 2025/12, opirati na tehnične komponente drugih ustreznih sistemov, vzpostavljenih na podlagi prava Unije, zlasti v zvezi s spletno storitvijo iz Uredbe (EU) 2017/2226 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]), portalom za prevoznike iz Uredbe (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]) in portalom za prevoznike iz Uredbe (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]). Da bi zmanjšali breme za letalske prevoznike in zagotovili usklajen pristop do njih, bi morala Agencija Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA), ustanovljena z Uredbo (EU) 2018/1726 Evropskega parlamenta in Sveta ([12]) usmerjevalnik v tehnično in operativno izvedljivem obsegu zasnovati dosledno in skladno z obveznostmi letalskih prevoznikov, določenimi v uredbah (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226 in (EU) 2018/1240.

(17) Da bi enotam za informacije o potnikih zagotovili berljivost podatkov PNR in pravilno delovanje njihovih sistemov PNR, bi morali digitalna sporočila, ki jih pošlje letalski prevoznik, in ki vsebujejo eno ali več evidenc podatkov o potnikih (v nadaljnjem besedilu: sporočila PNR), prenesti letalski prevozniki, usmerjevalnik pa bi jih moral posredovati v standardizirani obliki s standardiziranimi podatkovnimi polji ali kodami tako glede vsebine kot strukture. Preden usmerjevalnik začne delovati v zvezi z drugimi podatki PNR, bi morali s preskusi, ki jih izvede eu-Lisa, zagotoviti zmogljivost, hitrost in zanesljivost usmerjevalnika za omogočanja take standardizacije. Komisija bi morala v ta namen sprejeti potrebne ukrepe za revizijo veljavne izvedbene zakonodaje, sprejete na podlagi člena 16 Direktive (EU) 2016/681, ki določa skupne protokole in podprte oblike zapisa podatkov. Tako revizijo bi bilo treba izvesti v tesnem posvetovanju s predstavniki držav članic, da bi uporabili njihovo strokovno znanje in zagotovili, da se najboljše prakse, ki so jih izoblikovale pri izvajanju Direktive (EU) 2016/681 na nacionalni ravni, na ravni Unije upoštevajo za delovanje usmerjevalnika. Tako revizijo bi morala podpreti kontaktna skupina API-PNR.

(18) Za izboljšanje učinkovitosti posredovanja podatkov o zračnem prometu in podporo spremljanju podatkov API, posredovanih enotam za informacije o potnikih, bi moral usmerjevalnik prejemati informacije o letalskem prometu v realnem času, ki jih zberejo druge organizacije, kot je Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol).

(19) Usmerjevalnik bi se moral uporabljati samo za to, da bi letalskim prevoznikom olajšal prenos podatkov API in drugih podatkov PNR na enote za informacije o potnikih v skladu s to uredbo, in ne bi smel biti odložišče podatkov API ali drugih podatkov PNR. Zaradi tega in da bi se čim bolj zmanjšalo tveganje nepooblaščenega dostopa ali druge zlorabe ter v skladu z načelom najmanjšega obsega podatkov, se podatki API ali drugi podatki PNR ne bi smeli hraniti, razen kadar je to nujno potrebno za tehnične namene, povezane s prenosom, podatke API ali druge podatke PNR pa bi bilo treba nemudoma, trajno in na avtomatiziran način izbrisati z usmerjevalnika takoj, ko je prenos zaključen, ali, kadar je to ustrezno na podlagi te uredbe, če se podatki API ali drugi podatki PNR sploh ne bi smeli prenesti,.

(20) Da bi lahko letalski prevozniki čim prej izkoristili prednosti uporabe usmerjevalnika, ki ga razvije eu-LISA v skladu s to uredbo in Uredbo (EU) 2025/12, in pridobili izkušnje z njegovo uporabo, bi morali imeti možnost, ne pa tudi obveznosti, da usmerjevalnik v vmesnem obdobju uporabljajo za prenos informacij, ki jih morajo prenesti na podlagi Direktive 2004/82/ES. To vmesno obdobje bi se moralo začeti takoj, ko usmerjevalnik začne delovati, in zaključiti, ko prenehajo veljati obveznosti na podlagi navedene direktive. Za zagotovitev, da vsaka taka prostovoljna uporaba usmerjevalnika poteka odgovorno, bi bilo treba zahtevati predhodno pisno soglasje države članice, ki bo prejemala informacije, in sicer na prošnjo letalskega prevoznika in po tem, ko ta država članica po potrebi opravi preverjanja in pridobi zagotovila. Da bi se izognili temu, da letalski prevozniki večkrat začnejo in prenehajo

([9]) Uredba (EU) 2017/2226 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2017 o vzpostavitvi sistema vstopa/izstopa (SVI) za evidentiranje podatkov o vstopu in izstopu ter podatkov o zavrnitvi vstopa državljanov tretjih držav pri prehajanju zunanjih meja držav članic in določitvi pogojev za dostop do SVI zaradi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in uredb (ES) št. 767/2008 ter (EU) št. 1077/2011 (UL L 327, 9.12.2017, str. 20).

([10]) Uredba (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2018 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1).

([11]) Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60).

([12]) Uredba (EU) 2018/1726 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o Agenciji Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA), o spremembi Uredbe (ES) št. 1987/2006 in Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1077/2011 (UL L 295, 21.11.2018, str. 99).

uporabljati usmerjevalnik, bi bilo treba od njih zahtevati, da po začetku prostovoljne uporabe usmerjevalnika uporabo nadaljujejo, razen če obstajajo objektivni razlogi za prenehanje uporabe usmerjevalnika za prenos informacij na zadevno državo članico, na primer ker postane očitno, da se informacije ne prenašajo zakonito, varno, učinkovito in hitro. Zaradi pravilne uporabe možnosti prostovoljne uporabe usmerjevalnika bi bilo treba ob ustreznem upoštevanju pravic in interesov vseh strani, ki jih to zadeva v tej uredbi določiti potrebna pravila o posvetovanjih in zagotavljanju informacij. Vsaka taka prostovoljna uporaba usmerjevalnika pri uporabi Direktive 2004/82/ES, kot je določena v tej uredbi, se ne bi smela razumeti, kot da na kakršen koli način vpliva na obveznosti letalskih prevoznikov in držav članic na podlagi navedene direktive.

(21) Zahteve iz te uredbe ter ustreznih delegiranih in izvedbenih aktov bi morale pripomoči k temu, da bi letalski prevozniki to uredbo enotno izvajali, s čimer bi se kar najbolj zmanjšali stroški medsebojne povezanosti njihovih sistemov. Da bi lahko letalski prevozniki usklajeno izvajali te zahteve, zlasti v zvezi s strukturo podatkov, njihovo obliko zapisa in protokolom za njihovo posredovanje, bi morala Komisija na podlagi sodelovanja z enotami za informacije o potnikih, drugimi organi držav članic, letalskimi prevozniki in ustreznimi agencijami Unije zagotoviti, da bo praktični priročnik, ki ga bo izdelala, vseboval vse potrebne smernice in pojasnila.

(22) Za izboljšanje kakovosti podatkov API bi moral usmerjevalnik, ki ga je treba vzpostaviti na podlagi te uredbe, preveriti, ali so podatki API, ki jih nanj prenesejo letalski prevozniki, skladni s podprtimi oblikami zapisa podatkov. Kadar se pri preverjanju ugotovi, da podatki niso skladni s temi oblikami zapisa podatkov, bi moral usmerjevalnik nemudoma in avtomatizirano obvestiti zadevnega letalskega prevoznika.

(23) Potniki bi morali imeti možnost, da med postopkom spletne prijave na let sami z avtomatiziranimi sredstvi podajo določene podatke API, na primer z varno aplikacijo na pametnem telefonu ali računalniku potnika ali spletno kamero, ki lahko prebere strojno berljive podatke v potovalnem dokumentu. Kadar se potniki na let ne prijavijo prek spleta, bi jim morali letalski prevozniki omogočiti, da zahtevane strojno berljive podatke API predložijo med prijavo na let na letališču, ki jo opravijo na samopostrežnem terminalu ali s pomočjo osebja letalskega prevoznika na okencu za prijavo. Brez poseganja v svobodo letalskih prevoznikov, da določijo letalske prevoznine in opredelijo svojo poslovno politiko, je pomembno, da obveznosti na podlagi te uredbe ne povzročijo nesorazmernih ovir za potnike, ki ne morejo uporabljati spletnih sredstev za predložitev podatkov API, kot so dodatne pristojbine za to, da lahko te podatke predložijo na letališču. Poleg tega bi bilo treba v tej uredbi določiti prehodno obdobje, v katerem lahko potniki podatke API predložijo ročno v okviru postopka spletne prijave na let. V takih primerih bi morali letalski prevozniki uporabljati tehnike preverjanja podatkov.

(24) Pomembno je, da sistemi avtomatiziranega zbiranja podatkov in drugi postopki, vzpostavljeni na podlagi te uredbe, ne vplivajo negativno na zaposlene v letalski industriji, ki morajo imeti priložnosti za izpopolnjevanje in preusposabljanje, da bi povečali učinkovitost in zanesljivost zbiranja in prenosa podatkov ter izboljšali delovne pogoje v sektorju.

(25) Da bi zagotovili skupno obdelavo podatkov API in podatkov PNR za učinkovit boj proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem v Uniji ter obenem čim bolj zmanjšali poseganje v temeljne pravice potnikov, zaščitene z Listino, bi morale biti enote za informacije o potnikih pristojni organi v državah članicah, ki so pooblaščeni za prejemanje ter nadaljnjo obdelavo in varstvo podatkov API, zbranih in prenesenih na podlagi te uredbe. Zaradi učinkovitosti in zmanjšanja morebitnih varnostnih tveganj bi moral usmerjevalnik, kot ga v skladu s to uredbo in z Uredbo (EU) 2025/12 zasnuje, razvije, gosti in tehnično vzdržuje eu-LISA, ustreznim enotam za informacije o potnikih posredovati podatke API, ki jih na podlagi te uredbe zberejo in nanj prenesejo letalski prevozniki. Glede na potrebno raven varstva podatkov API, ki predstavljajo osebne podatke, vključno z zagotavljanjem zaupnosti zadevnih informacij, bi moral usmerjevalnik podatke API na avtomatiziran način posredovati ustreznim enotam za informacije o potnikih. Ta uredba ne bi smela vplivati na možnost držav članic, da zagotovijo enotno podatkovno vstopno točko, ki zagotavlja njihovo povezavo in integracijo z usmerjevalnikom.

(26) Da bi zagotovili uresničevanje pravic iz Listine ter da bi zagotovili dostopne in vključujoče možnosti potovanja, zlasti za ranljive skupine in invalide, ter v skladu s pravicami invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu iz Uredbe (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ([13]), bi morali letalski prevozniki,

([13]) Uredba (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (UL L 204, 26.7.2006, str. 1).

ki jih podpirajo države članice, zagotoviti, da imajo potniki vedno na voljo možnost, da zagotovijo potrebne podatke na letališču.

(27) Enota za informacije o potnikih države članice, na ozemlju katere je dohodni let ali z ozemlja katere je odhodni let, bi morala za lete zunaj EU od usmerjevalnika prejeti podatke API za vse tiste lete, za katere se zbirajo podatki PNR v skladu z Direktivo (EU) 2016/681. Usmerjevalnik bi moral identificirati let in ustrezne enote za informacije o potnikih z uporabo informacij iz identifikacijske številke potnika v prevoznikovem informacijskem sistemu (v nadaljnjem besedilu: koda lokatorja evidence PNR), tj. podatkovnega elementa, ki je skupen naborom podatkov API in naborom podatkov PNR ter enotam za informacije o potnikih omogoča skupno obdelavo podatkov API in podatkov PNR.

(28) V zvezi z leti znotraj EU bi bilo treba v skladu s sodno prakso Sodišča določiti selektiven pristop, da bi preprečili neupravičeno poseganje v relevantne temeljne pravice potnikov, kakor so zaščitene na podlagi Listine, ter zagotovili skladnost z zahtevami prava Unije o prostem gibanju oseb in odpravi nadzora na notranjih mejah. Ker je pomembno zagotoviti, da se lahko podatki API obdelujejo skupaj s podatki PNR, bi bilo treba ta pristop uskladiti s pristopom iz Direktive (EU) 2016/681. Zato bi bilo treba podatke API za navedene lete posredovati z usmerjevalnika ustreznim enotam za informacije o potnikih le, kadar so države članice zadevne lete izbrale v skladu s členom 2 Direktive (EU) 2016/681 in v skladu s selektivnim pristopom, ki je določen v tej uredbi. Države članice bi morale imeti možnost uporabljati Direktivo (EU) 2016/681 za vse lete znotraj EU z dohodnim ali odhodnim letom na njihovem ozemlju samo v primerih resnične in sedanje ali predvidljive teroristične grožnje ter na podlagi odločitve, ki temelji na oceni ogroženosti in ki ni v veljavi dlje, kot je nujno potrebno in ki jo je mogoče učinkovito pregledati. V drugih primerih bi bilo treba predvideti selektiven pristop. Kot je opozorilo Sodišče, taka izbira pomeni, da države članice zadevne obveznosti usmerjajo med drugim le na nekatere zračne linije, potovalne vzorce ali letališča, pri čemer je treba to izbiro redno pregledovati. Poleg tega bi morala izbira temeljiti na objektivni, ustrezno utemeljeni in nediskriminatorni oceni, ki upošteva le merila, ki so ustrezna za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj z objektivno povezavo, vključno s posredno povezavo, z letalskim prevozom potnikov. Države članice bi morale hraniti vso ustrezno dokumentacijo v zvezi z oceno, da bi omogočile ustrezen nadzor ter redno in vsaj vsakih 12 mesecev pregledati svojo oceno v skladu s členom 13(7) te uredbe.

(29) Da se omogoči uporaba selektivnega pristopa na podlagi te uredbe za lete znotraj EU, bi bilo treba od držav članic zahtevati, da pripravijo sezname izbranih letov ali zračnih linij in jih vnesejo v usmerjevalnik, tako da lahko eu-LISA zagotovi, da se z usmerjevalnika posredujejo ustreznim enotam za informacije o potnikih samo podatki API za te lete ali zračne linije ter da se podatki API za druge lete znotraj EU nemudoma in trajno izbrišejo.

(30) Da bi povečali kohezijo med selektivnimi pristopi, ki jih uporabljajo različne države članice, bi morala Komisija olajšati redno izmenjavo mnenj o določitvi izbirnih meril, vključno z izmenjavo primerov najboljših praks, prostovoljno pa tudi o izmenjavi informacij o izbranih letih.

(31) Da ne bi ogrozili učinkovitosti sistema, ki temelji na zbiranju in prenosu podatkov API v skladu s to uredbo ter na zbiranju in prenosu podatkov PNR v okviru sistema, vzpostavljenega z Direktivo (EU) 2016/681, pri preprečevanju, odkrivanju, preiskovanju in pregonu terorističnih in hudih kaznivih dejanj, zlasti da se ne bi povzročilo tveganje izogibanja, bi bilo treba informacije o tem, katere lete znotraj EU so države članice izbrale, obravnavati zaupno. Takih informacij se torej ne bi smelo deliti z letalskimi prevozniki, od njih bi bilo zato treba zahtevati, da zbirajo podatke API za vse lete, ki jih zajema ta uredba, vključno z vsemi leti znotraj EU, ter jih posredujejo usmerjevalniku, kjer bi se morala opraviti potrebna izbira. Poleg tega se z zbiranjem podatkov API za vse lete znotraj EU zagotovi, da potniki niso seznanjeni s tem, za katere izbrane lete znotraj EU se podatki API in s tem tudi podatki PNR posredujejo enotam za informacije o potnikih v skladu z oceno držav članic. Ta pristop tudi zagotavlja, da se lahko vse spremembe v zvezi s to izbiro izvedejo hitro in učinkovito, ne da bi se letalskim prevoznikom naložilo kakršno koli neupravičeno ekonomsko in operativno breme.

(32) Ta uredba v skladu s pravom Unije in sodno prakso Sodišča ne dovoljuje zbiranja ali prenosa podatkov API o letih znotraj EU za namen boja proti nezakonitemu priseljevanju.

(33) Zaradi zagotavljanja skladnosti s temeljno pravico do varstva osebnih podatkov bi bilo treba v tej uredbi opredeliti upravljavca in obdelovalca ter določiti pravila o presojah. Za učinkovito spremljanje, zagotavljanje ustreznega varstva osebnih podatkov in čim večje zmanjšanje varnostnih tveganj bi bilo treba določiti tudi pravila o vodenju

dnevnikov, varnosti obdelave in notranjem spremljanju. Kadar se zadevne določbe nanašajo na obdelavo osebnih podatkov, bi morale biti v skladu s splošno veljavnimi pravnimi akti Unije o varstvu osebnih podatkov, zlasti uredb (EU) 2016/679 ([14]) in (EU) 2018/1725 ([15]) Evropskega parlamenta in Sveta.

(34) Brez poseganja v bolj specifična pravila za obdelavo osebnih podatkov iz te uredbe bi se morala Uredba (EU) 2016/679 uporabljati za obdelavo osebnih podatkov s strani letalskih prevoznikov na podlagi te uredbe. Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]) bi se morala uporabljati za obdelavo osebnih podatkov na podlagi te uredbe, ki jo izvajajo pristojni nacionalni organi, kakor so opredeljeni v tej direktivi, za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, vključno z varovanjem pred grožnjami javni varnosti in preprečevanjem teh groženj. Uredba (EU) 2018/1725 bi se morala uporabljati za obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvaja eu-LISA pri izvajanju svojih odgovornosti na podlagi te uredbe.

(35) Ob upoštevanju pravice potnikov, da so obveščeni o obdelavi svojih osebnih podatkov, bi morale države članice zagotoviti, da se potnikom ob rezervaciji in prijavi zagotovijo točne, lahko dostopne in lahko razumljive informacije o zbiranju podatkov API, prenosu takih podatkov na enoto za informacije o potnikih ter pravicah, ki jih imajo kot posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki.

(36) Revizije varstva osebnih podatkov, za katere so odgovorne države članice, bi morali izvajati neodvisni nadzorni organi iz člena 41 Direktive (EU) 2016/680 ali revizijski organ, ki mu je to nalogo zaupal nadzorni organ.

(37) Namen postopkov obdelave na podlagi te uredbe, in sicer prenos podatkov API od letalskih prevoznikov prek usmerjevalnika na enote za informacije o potnikih držav članic, je pomagati tem organom pri izpolnjevanju njihovih obveznosti in nalog v skladu z Direktivo (EU) 2016/681. Zato bi morale države članice imenovati organe, ki bodo upravljali obdelavo podatkov v usmerjevalniku, posredovanje podatkov z usmerjevalnika na enoto za informacije o potnikih in nadaljnjo obdelavo teh podatkov v skladu z Direktivo (EU) 2016/681. Države članice imena teh organov sporočijo Komisiji in eu-LISA. Za obdelavo osebnih podatkov v usmerjevalniku bi morale biti države članice skupni upravljavci v skladu s členom 21 Direktive (EU) 2016/680. Letalski prevozniki pa bi morali biti ločeni upravljavci kar zadeva obdelavo podatkov API, ki predstavljajo osebne podatke na podlagi te uredbe. Zato bi morali biti tako letalski prevozniki kot tudi enote za informacije o potnikih ločeni upravljavci, kar zadeva obdelavo podatkov API na podlagi te uredbe. Ker je eu-LISA odgovorna za zasnovo, razvoj, gostovanje in tehnično upravljanje usmerjevalnika, bi morala biti obdelovalec za obdelavo podatkov API, ki predstavljajo osebne podatke, prek usmerjevalnika, vključno s posredovanjem podatkov z usmerjevalnika na enote za informacije o potnikih in hrambo teh podatkov na usmerjevalniku, če je taka hramba potrebna za tehnične namene.

(38) Usmerjevalnik, ki ga je treba vzpostaviti in upravljati na podlagi te uredbe in Uredbe (EU) 2025/12, bi moral zmanjšati in poenostaviti število tehničnih povezav, potrebnih za prenos podatkov API na podlagi te uredbe, ter jih omejiti na eno samo povezavo na letalskega prevoznika in na enoto za informacije o potnikih. Zato bi ta uredba morala določati, da morajo tako enote za informacije o potnikih kot tudi letalski prevozniki vzpostaviti svojo povezavo z usmerjevalnikom in doseči potrebno integracijo z njim, da se zagotovi pravilno delovanje sistema za prenos podatkov API, vzpostavljenega s to uredbo. eu-LISA bi morala pri zasnovi in razvoju usmerjevalnika z vsemi ustreznimi standardi in tehničnimi zahtevami zagotoviti, da usmerjevalnik omogoča uspešno in učinkovito povezavo ter integracijo sistemov in infrastrukture letalskih prevoznikov. Da se zagotovi pravilno delovanje sistema, vzpostavljenega s to uredbo, bi bilo treba pripraviti podrobna pravila. eu-LISA bi morala pri zasnovi in razvoju usmerjevalnika zagotoviti, da so podatki API in drugi podatki PNR, ki jih prenesejo letalski prevozniki in se posredujejo enotam za informacije o potnikih, med prenosom šifrirani.

([14]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

([15]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

([16]) Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (UL L 119, 4.5.2016, str. 89).

(39) Glede na zadevne interese Unije bi bilo treba vse stroške, ki jih bo imela eu-LISA pri opravljanju svojih nalog na podlagi te uredbe v zvezi z usmerjevalnikom, kriti iz proračuna Unije, vključno z zasnovo in razvojem usmerjevalnika, gostovanjem in tehničnim upravljanjem usmerjevalnika ter strukturo upravljanja pri eu-LISA za podporo zasnovi, razvoju, gostovanju in tehničnemu upravljanju usmerjevalnika. Enako lahko velja za stroške, ki jih bodo imele države članice v zvezi s svojimi povezavami in integracijo z usmerjevalnikom ter njihovim vzdrževanjem, kot se zahtevajo na podlagi te uredbe in v skladu s pravom Unije, ki se uporablja. Pomembno je, da države članice za te stroške prejmejo ustrezno finančno podporo iz proračuna Unije. V ta namen bi bilo treba finančne potrebe držav članic podpreti iz splošnega proračuna Unije v skladu s pravili o upravičenosti in stopnjami sofinanciranja, določenimi v ustreznih pravnih aktih Unije. Letni prispevek Unije, dodeljen eu-LISA, bi moral pokriti potrebe, povezane z gostovanjem in tehničnim upravljanjem usmerjevalnika na podlagi ocene, ki jo izvede eu-LISA. Proračun Unije bi moral zajemati tudi podporo, kot je usposabljanje, ki jo eu-LISA zagotavlja letalskim prevoznikom in enotam za informacije o potnikih, da se omogoči učinkovit prenos in posredovanje podatkov API prek usmerjevalnika. Stroške, ki jih bodo imeli neodvisni nacionalni nadzorni organi zaradi nalog, dodeljenih na podlagi te uredbe, krijejo ustrezne države članice.

(40) V skladu z Uredbo (EU) 2018/1726 lahko države članice eu-LISA zaupajo nalogo lajšanja povezljivosti z letalskimi prevozniki, da bi državam članicam pomagala pri izvajanju Direktive (EU) 2016/681, zlasti z zbiranjem in prenosom podatkov PNR prek usmerjevalnika. V ta namen ter zaradi stroškovne učinkovitosti in uspešnosti za države članice in letalske prevoznike bi morala ta uredba od letalskih prevoznikov zahtevati, da uporabijo usmerjevalnik za prenos drugih podatkov PNR, zajetih v Direktivi (EU) 2016/681, v podatkovne zbirke svojih enot za informacije o potnikih, ki jih zajema navedena direktiva, v okviru nacionalnih ukrepov za izvajanje določbe navedene direktive o obveznosti držav članic, da zagotovijo, da njihovi prevozniki uporabijo metodo potisnih obvestil za prenos podatkov PNR na ustrezne enote za informacije o potnikih.

(41) Da se zagotovi zakonita, varna, učinkovita in hitra obdelava teh podatkov, bi se morala pravila iz te uredbe v zvezi z usmerjevalnikom in posredovanjem podatkov API z usmerjevalnika na enote za informacije o potnikih ustrezno uporabljati tudi za druge podatke PNR. Ta pravila vključujejo tudi obveznosti iz te uredbe v zvezi s prenosom in posredovanjem podatkov v povezavi z leti znotraj EU v skladu s sodno prakso Sodišča ter v zvezi s povezavo letalskih prevoznikov in enot za informacije o potnikih z usmerjevalnikom. Kar zadeva pravila o času prenosa, protokolih za posredovanje in zapisu podatkov, v katerem se sporočila PNR prenesejo na usmerjevalnik, se uporabljajo ustrezne določbe Direktive (EU) 2016/681.

(42) Pojasniti je treba, da uporaba usmerjevalnika v povezavi z drugimi podatki PNR vpliva le na način prenosa in posredovanja teh podatkov v podatkovne zbirke enot za informacije o potnikih zadevnih držav članic. Obveznosti iz te uredbe v zvezi z zbiranjem podatkov API ne veljajo za vse te druge podatke PNR. Namesto tega bi morala tako zbiranje še naprej urejati izključno Direktiva (EU) 2016/681 le v obsegu, v katerem so letalski prevozniki take podatke že zbrali pri običajnem poslovanju v smislu ustrezne določbe navedene direktive. Poleg tega bi morala pravila navedene direktive v zvezi z zadevami, ki niso posebej zajete v tej uredbi, zlasti pravila o nadaljnji obdelavi drugih podatkov PNR, ki jih prejmejo enote za informacije o potnikih, ostati nedotaknjena, kot to velja za podatke API, ki jih zberejo letalski prevozniki in se prenesejo enotam za informacije o potnikih v skladu s to uredbo. Zato se ta pravila še naprej uporabljajo za take podatke.

(43) Ni mogoče izključiti, da zaradi izjemnih okoliščin in kljub sprejetju vseh razumnih ukrepov v skladu s to uredbo centralna infrastruktura ali ena od tehničnih komponent usmerjevalnika ali komunikacijske infrastrukture, ki povezujejo enote za informacije o potnikih in letalske prevoznike, prenehajo pravilno delovati in da zato tehnično ne bo mogoče, da bi letalski prevozniki prenesli podatke API ali da bi jih enote za informacije o potnikih sprejele. Ker bi bil usmerjevalnik nedosegljiv in zato za letalske prevoznike na splošno ne bi bilo razumno mogoče zakonito, varno, učinkovito in hitro z drugimi sredstvi prenesti podatkov API, na katere vpliva tehnična nezmožnost, bi morala obveznost letalskih prevoznikov, da prenesejo take podatke API na usmerjevalnik, prenehati veljati, dokler se težava ne odpravi. Vendar bi morali letalski prevozniki za zagotovitev razpoložljivosti podatkov API, potrebnih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj, še naprej zbirati in hraniti podatke API, da se lahko prenesejo takoj, ko je tehnična nezmožnost odpravljena. Da bi se čim bolj omejili trajanje in negativne posledice vseh tehničnih nezmožnosti, bi se morale zadevne strani v takem primeru nemudoma medsebojno obvestiti in nemudoma sprejeti vse ukrepe, potrebne za odpravo težave. Ta ureditev ne bi smela posegati v obveznosti vseh zadevnih strani na podlagi te uredbe, da zagotovijo pravilno delovanje usmerjevalnika ter

svojih sistemov in infrastrukture, kot tudi ne v dejstvo, da se letalskim prevoznikom naložijo kazni, če navedenih obveznosti ne izpolnijo, tudi kadar se poskušajo sklicevati na to ureditev, kadar tako sklicevanje ni upravičeno. Da bi preprečili take zlorabe ter olajšali nadzor in, kadar je potrebno, nalaganje kazni, bi morali letalski prevozniki, ki se sklicujejo na to ureditev zaradi nedelovanja svojega sistema in infrastrukture, o tem poročati pristojnemu nadzornemu organu.

(44) Kadar letalski prevozniki vzdržujejo neposredne povezave z enotami za informacije o potnikih za prenos podatkov API, lahko te povezave predstavljajo ustrezna sredstva, ki zagotavljajo raven varnosti podatkov, potrebno za prenos podatkov API neposredno enotam za informacije o potnikih, kadar tehnično ni mogoče uporabiti usmerjevalnika. Enote za informacije o potnikih bi morale imeti možnost, da v izjemnem primeru, ko usmerjevalnika tehnično ni mogoče uporabiti, od letalskih prevoznikov zahtevajo, da uporabijo taka ustrezna sredstva, kar ne pomeni, da morajo letalski prevozniki vzdrževati ali vzpostaviti take neposredne povezave ali druga ustrezna sredstva, ki zagotavljajo raven varnosti podatkov, potrebno za prenos podatkov API neposredno enotam za informacije o potnikih. Izredni prenos podatkov API z drugimi ustreznimi sredstvi, na primer prek šifriranega elektronskega sporočila ali varnega spletnega portala, pri čemer je izključena uporaba nestandardnih elektronskih formatov, bi moral zagotoviti potrebno raven varnosti podatkov, kakovosti podatkov in varstva podatkov. Podatke API, ki jih enote za informacije o potnikih prejmejo s takimi drugimi ustreznimi sredstvi, bi bilo treba nadalje obdelovati v skladu s pravili in zaščitnimi ukrepi za varstvo podatkov iz Direktive (EU) 2016/681. Potem ko eu-LISA posreduje uradno obvestilo, da je bila tehnična ovira uspešno odpravljena, in kadar se potrdi, da je posredovanje podatkov API prek usmerjevalnika enoti za informacije o potnikih zaključeno, bi morala enota za informacije o potnikih nemudoma izbrisati podatke API, ki jih je predhodno prejela s katerim koli drugim ustreznim sredstvom. Ta izbris ne bi smel vplivati na posebne primere, v katerih so bili podatki API, ki so jih enote za informacije o potnikih prejele s katerim koli drugim ustreznim sredstvom, medtem dodatno obdelani v skladu z Direktivo (EU) 2016/681 za posebne namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona terorističnih ali hudih kaznivih dejanj.

(45) Za zagotovitev, da letalski prevozniki učinkovito uporabljajo pravila te uredbe, bi bilo treba določiti, da se nacionalni organi imenujejo in pooblastijo kot nacionalni organi za nadzor podatkov API, odgovorni za spremljanje uporabe teh pravil. Države članice lahko svoje enote za informacije o potnikih imenujejo za nacionalne organe za nadzor podatkov API. Pravila iz te uredbe o takem spremljanju, tudi v zvezi z naložitvijo kazni, kadar je to potrebno, ne bi smela vplivati na naloge in pooblastila nadzornih organov, ustanovljenih v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 in Direktivo (EU) 2016/680, tudi kar zadeva obdelavo osebnih podatkov na podlagi te uredbe.

(46) Države članice bi morale določiti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni, ki vključujejo finančne in nefinančne kazni, za tiste letalske prevoznike, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti na podlagi te uredbe, vključno z avtomatiziranim zbiranjem podatkov API in njihovim prenosom v skladu z zahtevanimi časovnimi okviri, oblikami in protokoli. Države članice predvsem zagotovijo, da se v primeru, ko letalski prevozniki kot pravne osebe večkrat zaporedoma ne izpolnijo svoje obveznosti prenosa podatkov API usmerjevalniku v skladu s to uredbo, naložijo sorazmerne finančne kazni v višini do 2 % skupnega prometa letalskega prevoznika v predhodnem proračunskem letu. Države članice bi morale imeti možnost, da letalskim prevoznikom naložijo kazni, tudi finančne kazni, za druge oblike neizpolnjevanja obveznosti na podlagi te uredbe.

(47) Države članice bi lahko pri določanju pravil o kaznih, ki se na podlagi te uredbe uporabljajo za letalske prevoznike, upoštevale, v kolikšni meri je zagotavljanje popolne točnosti podatkov tehnično in operativno izvedljivo. Poleg tega bi bilo treba pri nalaganju kazni določiti njihovo uporabo in višino. Nacionalni organi za nadzor podatkov API bi lahko upoštevali ukrepe, ki jih je letalski prevoznik sprejel za ublažitev težave, in raven njegovega sodelovanja z nacionalnimi organi.

(48) Ker bi morala usmerjevalnik zasnovati, razviti, gostiti in tehnično upravljati eu-LISA, je treba Uredbo (EU) 2018/1726 spremeniti tako, da se ta naloga doda med naloge eu-LISA. Za hrambo poročil in statističnih podatkov o usmerjevalniku v CRRS, ustanovljenem z Uredbo (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta ([17]), je treba navedeno uredbo spremeniti. Da bi podprli nacionalni organ za nadzor podatkov API pri izvrševanju te uredbe, je potrebno, da spremembe Uredbe (EU) 2019/818 vključujejo določbe o statističnih podatkih o tem, ali so podatki API točni in popolni, na primer z navedbo, ali so bili podatki zbrani z avtomatiziranimi sredstvi. Prav tako je pomembno, da se v zvezi z izvajanjem te uredbe zbirajo zanesljivi in uporabni statistični podatki, da se podprejo njeni cilji in da se na podlagi teh podatkov pripravijo ocene na podlagi te uredbe. eu-LISA bi morala Komisiji na njeno zahtevo predložiti statistične podatke o posebnih vidikih, povezanih z izvajanjem te uredbe, na primer zbirne statistične podatke o posredovanju podatkov API enotam za informacije o potnikih. Takšni statistični podatki ne bi

([17]) Uredba (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (UL L 135, 22.5.2019, str. 85).

smeli vključevati osebnih podatkov. Zato bi se morali iz CRRS statistični podatki, ki temeljijo na podatkih API, zagotavljati le za izvajanje te uredbe in učinkovito spremljanje njene uporabe. Na podlagi podatkov, ki jih usmerjevalnik v ta namen samodejno posreduje v CRRS, ne bi smelo biti mogoče identificirati zadevnih potnikov.

(49) Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) sprejme akte o prekinitvi prehodnega obdobja za ročno zbiranje podatkov API, da se povečata jasnost in pravna varnost, da se prispeva k zagotavljanju kakovosti podatkov, da se zagotovi odgovorna uporaba avtomatiziranih sredstev za zbiranje strojno berljivih podatkov API na podlagi te uredbe ter zagotovi ročno zbiranje podatkov API v izjemnih okoliščinah in v prehodnem obdobju, da se zagotovi jasnost glede tehničnih zahtev, ki jih uporabljajo letalski prevozniki in ki so potrebne za zagotovitev varnega, uspešnega in hitrega prenosa podatkov API, ki so jih letalski prevozniki zbrali na podlagi te uredbe, ter ne vpliva na pravice potnikov v zvezi s potovanjem in na letalske prevoznike bolj, kot je potrebno, na usmerjevalnik ter za zagotovitev, da se netočni ali nepopolni podatki ali podatki, ki niso več ažurni, popravijo, dopolnijo ali posodobijo; da se sprejmejo ukrepi v zvezi s tehničnimi zahtevami in operativnimi pravili, ki bi jih letalski prevozniki morali izpolnjevati v zvezi z uporabo avtomatiziranih sredstev za zbiranje strojno berljivih podatkov API na podlagi te uredbe, za ročno zbiranje podatkov API v izjemnih okoliščinah in v prehodnem obdobju, vključno z zahtevami glede varnosti podatkov; da se določijo podrobna pravila o skupnih protokolih in podprtih oblikah zapisa podatkov, vključno z zahtevami glede varnosti podatkov, ki se uporabljajo za šifriran prenos podatkov API, ter da se določijo podrobna pravila o popravljanju, dopolnjevanju in posodabljanju podatkov API. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje z ustreznimi deležniki, vključno z letalskimi prevozniki in na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([18]). Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov. Te tehnične zahteve in operativna pravila se lahko sčasoma spremenijo, da se upošteva najnovejši tehnološki razvoj.

(50) Na Komisijo bi bilo treba prenesti izvedbena pooblastila, da se zagotovijo enotni pogoji za izvajanje te uredbe, in sicer kar zadeva začetek delovanja usmerjevalnika, tehnična in postopkovna pravila za preverjanje podatkov in uradna obvestila, tehnična in postopkovna pravila za posredovanje podatkov API z usmerjevalnika na enote za informacije o potnikih na način, ki zagotavlja, da je posredovanje varno, učinkovito in hitro ter vpliva na potovanja potnikov in letalske prevoznike le toliko, kolikor je potrebno, ter kar zadeva povezave enot za informacije o potnikih z usmerjevalnikom in integracijo z njim, pa tudi, da se v izvedbenem aktu določijo odgovornosti držav članic kot skupnih upravljavcev, na primer glede prepoznavanja in obvladovanja varnostnih incidentov, vključno s kršitvami varstva osebnih podatkov, ter odnos med skupnimi upravljavci in eu-LISA kot obdelovalcem, vključno s tem, da eu-LISA upravljavcem, kolikor je to mogoče, z ustreznimi tehničnimi in organizacijskimi ukrepi pomaga, da kot upravljavci izpolnijo svoje obveznosti, da se odzovejo na zahteve za uveljavljanje pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([19]).

(51) Vsem zainteresiranim stranem, zlasti letalskim prevoznikom in enotam za informacije o potnikih, bi bilo treba dati na voljo dovolj časa, da se pripravijo na izpolnjevanje svojih obveznosti na podlagi te uredbe, pri čemer je treba upoštevati, da se lahko nekatere priprave, kot so tiste v zvezi z obveznostmi glede povezave in integracije z usmerjevalnikom, zaključijo šele, ko bosta fazi zasnove in razvoja usmerjevalnika zaključeni in bo usmerjevalnik začel delovati. Zato bi se morala ta uredba začeti uporabljati šele na ustrezen datum po začetku delovanja usmerjevalnika, kot ga določi Komisija v skladu s to uredbo in Uredbo (EU) 2025/12. Vendar bi moralo biti Komisiji omogočeno, da delegirane in izvedbene akte na podlagi te uredbe sprejme že prej, da se zagotovi čimprejšnje delovanje sistema, vzpostavljenega s to uredbo.

(52) Fazo zasnove in razvoja usmerjevalnika, vzpostavljenega na podlagi te uredbe in Uredbe (EU) 2025/12, bi bilo treba začeti in zaključiti čim prej, da bi usmerjevalnik lahko začel čim prej delovati, kar zahteva tudi sprejetje ustreznih izvedbenih aktov, določenih v tej uredbi. Za nemoten in učinkovit razvoj teh faz bi bilo treba ustanoviti poseben odbor za upravljanje programa, ki bi spremljal, kako eu-LISA v teh fazah izpolnjuje svoje naloge. Odbor bi morali

([18]) UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

([19]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

razpustiti dve leti po začetku delovanja usmerjevalnika. Poleg tega bi bilo treba v skladu z Uredbo (EU) 2018/1726 ustanoviti namenski svetovalni organ, tj. svetovalno skupino API-PNR, ki bi eu-LISA in odboru za upravljanje programa zagotavljala strokovno znanje o fazah zasnove in razvoja usmerjevalnika, eu-LISA pa tudi o gostovanju in upravljanju usmerjevalnika. Odbor za upravljanje programa in svetovalna skupina API-PNR bi morala biti ustanovljena in delovati v skladu z modeli obstoječih odborov za upravljanje programa in svetovalnih skupin.

(53) Prav tako bi bilo treba brez odlašanja zagotoviti pojasnilo, kot je določeno v tej uredbi, glede uporabe specifikacij v zvezi z uporabo avtomatiziranih sredstev pri uporabi Direktive 2004/82/ES. Zato bi se morale določbe o teh zadevah začeti uporabljati na datum začetka veljavnosti te uredbe. Da bi se čim prej omogočila prostovoljna uporaba usmerjevalnika, bi se morale določbe o taki uporabi in nekatere druge določbe, potrebne za zagotovitev odgovorne uporabe usmerjevalnika, začeti uporabljati čim prej, in sicer od začetka delovanja usmerjevalnika.

(54) Za namene te uredbe in Uredbe (EU) 2025/12 bi morala obstajati enotna struktura upravljanja. Da bi omogočili in spodbujali komunikacijo med predstavniki letalskih prevoznikov ter predstavniki organov držav članic, pristojnih na podlagi te uredbe in Uredbe (EU) 2025/12, v zvezi s posredovanjem podatkov API z usmerjevalnika, bi bilo treba najpozneje dve leti po začetku delovanja usmerjevalnika ustanoviti dva namenska organa. O tehničnih zadevah, povezanih z uporabo in delovanjem usmerjevalnika, bi bilo treba razpravljati v kontaktni skupini API-PNR, v kateri bi morali biti tudi predstavniki eu-LISA. O vprašanjih politike, na primer v zvezi s kaznimi, bi morala razpravljati strokovna skupina API.

(55) To uredbo bi bilo treba redno ocenjevati, da se zagotovi spremljanje njene dejanske uporabe. Zbiranje podatkov API predvsem ne bi smelo škodovati potovalni izkušnji zakonitih potnikov. Komisija bi morala zato v svoja redna poročila o oceni uporabe te uredbe vključiti oceno njenega učinka na potovalne izkušnje zakonitih potnikov. Ocena bi morala vključevati tudi oceno kakovosti podatkov, ki jih pošlje usmerjevalnik, in učinkovitosti usmerjevalnika v zvezi z enotami za informacije o potnikih.

(56) Ker bodo imeli letalski prevozniki zaradi te uredbe dodatne stroške prilagajanja in upravne stroške, bi bilo treba skrbno spremljati splošno regulativno breme za letalski sektor. Glede na to bi bilo treba v poročilu o oceni delovanja te uredbe oceniti, v kolikšni meri so bili doseženi cilji te uredbe in v kolikšni meri je vplivala na konkurenčnost sektorja.

(57) Ker ciljev te uredbe, in sicer prispevanja k preprečevanju, odkrivanju, preiskovanju in pregonu terorističnih in hudih kaznivih dejanj, zaradi nadnacionalne razsežnosti zadevnih kaznivih dejanj in potrebe po čezmejnem sodelovanju za njihovo učinkovito obravnavanje države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(58) Ta uredba ne posega v pristojnosti držav članic v zvezi z nacionalnim pravom glede nacionalne varnosti, če je tako pravo v skladu s pravom Unije.

(59) Ta uredba ne posega v pristojnost držav članic, da na podlagi svojega nacionalnega prava zbirajo podatke o potnikih od ponudnikov prevoza, ki niso navedeni v tej uredbi, če je tako nacionalno pravo v skladu s pravom Unije.

(60) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(61) V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in PDEU, je Irska podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe.

(62) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal 8. februarja 2023 ([20]) –

([20]) UL C 84, 7.3.2023, str. 2.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona terorističnih in hudih kaznivih dejanj so v tej uredbi določena pravila o:

(a) zbiranju predhodnih informacij o potnikih (v nadaljnjem besedilu: podatki API) s strani letalskih prevoznikov za lete zunaj EU in lete znotraj EU;

(b) prenosu podatkov API in drugih podatkov PNR na usmerjevalnik;

(c) posredovanju podatkov API in drugih podatkov PNR za lete zunaj EU in izbrane lete znotraj EU z usmerjevalnika na enote za informacije o potnikih.

Ta uredba ne posega v Uredbo (EU) 2016/679, Uredbo (EU) 2018/1725 ali Direktivo (EU) 2016/680.

Člen 2

Področje uporabe

Ta uredba se uporablja za letalske prevoznike, ki opravljajo:

(a) lete zunaj EU;

(b) lete znotraj EU, ki vzletijo, pristanejo ali imajo postanek na ozemlju vsaj ene države članice, ki je v skladu s členom 2(1) Direktive (EU) 2016/681 Komisijo uradno obvestila, da bo uporabljala navedeno direktivo.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „letalski prevoznik“ pomeni letalskega prevoznika, kakor je opredeljen v členu 3, točka 1, Direktive (EU) 2016/681;

(2) „let zunaj EU“ pomeni vsak let zunaj EU, kakor je opredeljen v členu 3, točka 2, Direktive (EU) 2016/681;

(3) „let znotraj EU“ pomeni vsak let znotraj EU, kakor je opredeljen v členu 3, točka 3, Direktive (EU) 2016/681;

(4) „redni let“ pomeni redni let, kakor je opredeljen v členu 3, točka 5, Uredbe (EU) 2025/12;

(5) „posebni let“ pomeni posebni let, kakor je opredeljen v členu 3, točka 6, Uredbe (EU) 2025/12;

(6) „potnik“ pomeni potnika, kakor je opredeljen v členu 3, točka 4, Direktive (EU) 2016/681;

(7) „posadka“ pomeni osebe na zrakoplovu med letom, ki niso potniki in ki delajo na zrakoplovu ali ga upravljajo, vključno z letalsko posadko in kabinskim osebjem;

(8) „predhodne informacije o potnikih“ ali „podatki API“ pomeni podatke in informacije o letu iz člena 4(2) oziroma (3);

(9) „drugi podatki iz evidence podatkov o potnikih“ ali „drugi podatki PNR“ pomeni evidenco podatkov o potnikih, kakor je opredeljena v členu 3, točka 5, Direktive (EU) 2016/681 in navedeno v Prilogi I k navedeni direktivi, z izjemo točke 18 navedene priloge;

(10) „enota za informacije o potnikih“ pomeni enoto za informacije o potnikih, kakor je navedena v uradnih obvestilih držav članic Komisiji in spremembah teh obvestil, ki jih Komisija objavi na podlagi člena 4(5) Direktive (EU) 2016/681;

(11) „teroristična kazniva dejanja“ pomeni teroristična kazniva dejanja iz členov 3 do 12 Direktive (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta ([21]);

(12) „hudo kaznivo dejanje“ pomeni hudo kaznivo dejanje, kakor je opredeljeno v členu 3, točka 9, Direktive (EU) 2016/681;

(13) „usmerjevalnik“ pomeni usmerjevalnik iz člena 9 te uredbe in člena 11 Uredbe (EU) 2025/12;

(14) „osebni podatki“ pomeni osebne podatke, kakor so opredeljeni v členu 3, točka 1, Direktive (EU) 2016/680 in členu 4, točka 1, Uredbe (EU) 2016/679;

(15) „podatki o letalskem prometu v realnem času“ pomeni informacije o dohodnem in odhodnem letalskem prometu letališča, ki ga zajema ta uredba.

POGLAVJE 2

ZBIRANJE, PRENOS, HRAMBA IN BRISANJE PODATKOV API

Člen 4

Zbiranje podatkov API s strani letalskih prevoznikov

1. Letalski prevozniki zbirajo podatke API o vseh potnikih in članih posadke na letih iz člena 2, ki bodo preneseni na usmerjevalnik v skladu s členom 5. Pri letih pod skupno oznako letalskih prevoznikov je za prenos podatkov API odgovoren letalski prevoznik, ki opravlja let.

2. Podatke API tvorijo samo naslednji podatki za vsakega potnika in člana posadke na letu:

(a) priimek, ime ali imena;

(b) datum rojstva, spol in državljanstvo;

(c) vrsta in številka potovalnega dokumenta ter tričrkovna oznaka države izdajateljice potovalnega dokumenta;

(d) datum izteka veljavnosti potovalnega dokumenta;

(e) identifikacijska številka, ki jo letalski prevoznik uporablja za iskanje potnika v svojem informacijskem sistemu (koda lokatorja evidence PNR);

(f) informacije o sedežu, ki ustreza sedežu v zrakoplovu, ki je bil dodeljen potniku, kadar so take informacije na voljo;

(g) številka oz. številke oznak za prtljago ali število in teža prijavljenih torb, kadar so take informacije na voljo;

(h) koda, ki označuje metodo, uporabljeno za zajemanje in potrjevanje podatkov iz točk (a) do (d).

3. Podatke API tvorijo tudi samo naslednje informacije o letu za let vsakega potnika in člana posadke:

([21]) Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ (UL L 88, 31.3.2017, str. 6).

(a) identifikacijska številka leta ali, kadar se let opravlja pod skupno oznako letalskih prevoznikov, identifikacijske številke leta ali, če taka številka ne obstaja, drugo jasno in primerno sredstvo za identifikacijo leta;

(b) kadar je ustrezno, mejni prehod vstopa na ozemlje države članice;

(c) koda letališča prihoda ali, kadar je pristanek načrtovan na enem ali več letališčih na ozemlju ene ali več držav članic, za katere se uporablja ta uredba, kode letališč pristanka na ozemlju zadevnih držav članic;

(d) koda letališča odhoda;

(e) koda letališča začetnega kraja vkrcanja, kadar je na voljo;

(f) lokalni datum in čas odhoda;

(g) lokalni datum in čas prihoda;

(h) kontaktni podatki letalskega prevoznika;

(i) oblika zapisa, uporabljena za prenos podatkov API.

4. Letalski prevozniki zbirajo podatke API na način, ki zagotavlja, da so podatki API, ki jih prenesejo v skladu s členom 5, točni, popolni in ažurni. Izpolnjevanje te obveznosti od letalskih prevoznikov brez poseganja v nacionalno pravo, ki je skladno s pravom Unije, ne zahteva, da ob vkrcanju na zrakoplov preverjajo potovalne dokumente.

5. Brez poseganja v druge pravne akte Unije ali nacionalno pravo, ki je skladno s pravom Unije, ta uredba potnikom ne nalaga nobenih obveznosti, da imajo med potovanjem pri sebi potovalni dokument.

6. Država članica lahko letalskim prevoznikom naloži obveznost, da potnikom zagotovijo možnost, da z uporabo avtomatiziranih sredstev prostovoljno naložijo podatke iz člena 4(2), točke (a) do (d), Uredbe (EU) 2025/12, ter da imajo take podatke shranjene za njihov prenos za namen prihodnjih letov v skladu s členom 5 te uredbe in na način, ki izpolnjuje zahteve iz odstavkov 4, 7 in 8 tega člena. Država članica, ki naloži tako obveznost, določi pravila in zaščitne ukrepe za varstvo podatkov v skladu z Uredbo (EU) 2016/679, vključno s pravili o obdobju hrambe. Vendar pa se podatki izbrišejo, kadar potnik ne privoli več v hrambo podatkov ali najpozneje na datum izteka veljavnosti potovalnega dokumenta.

7. Letalski prevozniki zbirajo podatke API iz odstavka 2, točke (a) do (d), z uporabo avtomatiziranih sredstev za pridobitev strojno berljivih podatkov iz potovalnega dokumenta zadevnega potnika. To storijo v skladu s podrobnimi tehničnimi zahtevami in operativnimi pravili iz odstavka 12, ko so taka pravila sprejeta in se uporabljajo.

Kadar letalski prevozniki nudijo spletno prijavo na let, potnikom zagotovijo možnost, da podatke API iz odstavka 2, točke (a) do (d), predložijo z avtomatiziranimi sredstvi med to spletno prijavo. Za potnike, ki se na let ne prijavijo prek spleta, letalski prevozniki omogočijo, da te podatke API predložijo z avtomatiziranimi sredstvi med prijavo na letališču, ki jo opravijo na samopostrežnem terminalu ali s pomočjo osebja letalskega prevoznika na okencu.

Kadar uporaba avtomatiziranih sredstev tehnično ni mogoča, letalski prevozniki podatke API iz odstavka 2, točke (a) do (d), izjemoma zberejo ročno med postopkom prijave na let, prek spleta ali na letališču, na način, ki zagotavlja skladnost z odstavkom 4.

8. Vsa avtomatizirana sredstva, ki jih letalski prevozniki uporabijo za zbiranje podatkov API na podlagi te uredbe, so zanesljiva, varna in posodobljena. Letalski prevozniki zagotovijo, da so podatki API med prenosom takih podatkov od potnika do letalskih prevoznikov šifrirani.

9. Letalski prevozniki v prehodnem obdobju potnikom poleg avtomatiziranih sredstev iz odstavka 7 omogočijo, da podatke API vnesejo ročno med spletno prijavo na let. V takih primerih letalski prevozniki uporabijo tehnike preverjanja podatkov, da zagotovijo skladnost z odstavkom 4.

10. Prehodno obdobje iz odstavka 9 ne vpliva na pravico letalskih prevoznikov, da na letališču pred vkrcanjem na zrakoplov preverijo podatke API, zbrane med spletno prijavo na let, da bi zagotovili skladnost z odstavkom 4, v skladu z veljavnim pravom Unije.

11. Na Komisijo se prenese pooblastilo, da od datuma štirih let po začetku delovanja usmerjevalnika v zvezi s podatki API iz člena 34 ter na podlagi ocene razpoložljivosti in dostopnosti avtomatiziranih sredstev za zbiranje podatkov API sprejme delegirani akt v skladu s členom 43 ter tako zaključi prehodno obdobje iz odstavka 9 tega člena.

12. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 43 za dopolnitev te uredbe z določitvijo podrobnih tehničnih zahtev in operativnih pravil za zbiranje podatkov API iz odstavka 2, točke (a) do (d), tega člena z uporabo avtomatiziranih sredstev v skladu z odstavkoma 7 in 8 tega člena ter za ročno zbiranje podatkov API v izjemnih okoliščinah v skladu z odstavkom 7 tega člena in v prehodnem obdobju iz odstavka 9 tega člena. Te tehnične zahteve in operativna pravila vključujejo zahteve glede varnosti podatkov in uporabe najzanesljivejših avtomatiziranih sredstev, ki so na voljo za zbiranje strojno berljivih podatkov iz potovalnega dokumenta.

Člen 5

Obveznosti letalskih prevoznikov v zvezi s prenosom podatkov API in drugih podatkov PNR

1. Letalski prevozniki šifrirane podatke API prenesejo na usmerjevalnik z elektronskimi sredstvi, da se posredujejo enotam za informacije o potnikih v skladu s členom 12. Letalski prevozniki podatke API prenesejo v skladu s podrobnimi pravili iz odstavka 4 tega člena, potem ko so bila taka pravila sprejeta in se uporabljajo.

2. Države članice pri sprejemanju ukrepov v skladu s členom 8(1) Direktive (EU) 2016/681 od letalskih prevoznikov zahtevajo, da vse druge podatke PNR, ki jih zberejo pri običajnem poslovanju, posredujejo izključno usmerjevalniku, v skladu s skupnimi protokoli in oblikami zapisa podatkov, določenimi na podlagi člena 16 navedene direktive.

3. Letalski prevozniki prenesejo podatke API:

(a) za potnike:

(i) za posameznega potnika ob prijavi na let, vendar ne prej kot 48 ur pred načrtovanim časom odhoda leta, in

(ii) za vse vkrcane potnike nemudoma po zaprtju leta, in sicer ko so potniki že v zrakoplovu, ki se pripravlja na odhod, in se ne morejo več vkrcati ali izkrcati;

(b) za vse člane posadke nemudoma po zaprtju leta, in sicer ko je posadka že v letalu, ki se pripravlja na odhod, in ga več ne more zapustiti.

4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 43 za dopolnitev te uredbe z določitvijo potrebnih podrobnih pravil o skupnih protokolih in podprtih oblikah zapisa podatkov, ki se uporabljajo za šifriran prenos podatkov API na usmerjevalnik iz odstavka 1 tega člena, vključno s prenosom podatkov API ob prijavi na let in zahtevami za varnost podatkov. S takimi podrobnimi pravili se zagotovi, da letalski prevozniki prenesejo podatke API z uporabo enake strukture in vsebine.

Člen 6

Čas hrambe in izbris podatkov API

Letalski prevozniki za obdobje 48 ur od trenutka, ko usmerjevalnik prejme podatke API, ki so mu bili preneseni v skladu s členom 5(3), točka (a)(ii) in točka (b), hranijo podatke API, ki se nanašajo na vse potnike in posadko in so bili zbrani na podlagi člena 4. Po izteku tega obdobja nemudoma in trajno izbrišejo take podatke API brez poseganja v možnost letalskih prevoznikov, da hranijo in uporabljajo podatke, kadar je to potrebno za njihovo običajno poslovanje v skladu s pravom, ki se uporablja, in členom 16(1) in (3).

Člen 7

Popravljanje, dopolnjevanje in posodabljanje podatkov API

1. Kadar letalski prevoznik ugotovi, da so bili podatki, ki jih hrani na podlagi te uredbe, obdelani nezakonito ali niso podatki API, te podatke nemudoma in trajno izbriše. Če so bili ti podatki preneseni na usmerjevalnik, letalski prevoznik o tem nemudoma obvesti Agencijo Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA). eu-LISA po prejemu takih informacij nemudoma obvesti enoto za informacije o potnikih, ki je prejela podatke, prenesene prek usmerjevalnika.

2. Kadar letalski prevoznik ugotovi, da so podatki, ki jih hrani na podlagi te uredbe, netočni, nepopolni ali niso posodobljeni, te podatke nemudoma popravi, dopolni ali posodobi. To ne posega v možnost letalskih prevoznikov, da hranijo in uporabljajo podatke, kadar je to potrebno za normalno poslovanje v skladu s pravom, ki se uporablja.

3. Kadar letalski prevoznik po prenosu podatkov API na podlagi člena 5(3), točka (a)(i), a pred prenosom na podlagi člena 5(3), točka (a)(ii), ugotovi, da so podatki, ki jih je prenesel, netočni, na usmerjevalnik nemudoma prenese popravljene podatke API.

4. Kadar letalski prevoznik po prenosu podatkov API na podlagi člena 5(3), točka (a)(ii) ali točka (b), ugotovi, da so podatki, ki jih je prenesel, netočni, nepopolni ali niso posodobljeni, na usmerjevalnik nemudoma prenese popravljene, dopolnjene ali posodobljene podatke API.

5. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 43 za dopolnitev te uredbe z določitvijo potrebnih podrobnih pravil o popravljanju, dopolnjevanju in posodabljanju podatkov API v smislu tega člena.

Člen 8

Temeljne pravice

1. Letalski prevozniki in pristojni organi z zbiranjem in obdelavo osebnih podatkov v skladu s to uredbo in Uredbo (EU) 2025/12 ne smejo povzročiti diskriminacije oseb na podlagi razlogov, navedenih v členu 21 Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina).

2. Ta uredba v celoti spoštuje človekovo dostojanstvo ter temeljne pravice in načela, ki jih priznava Listina, vključno s pravico do spoštovanja zasebnega življenja, azila, varstva osebnih podatkov, prostega gibanja in učinkovitih pravnih sredstev.

3. Posebna pozornost se nameni otrokom, starejšim osebam, invalidom in ranljivim osebam. Pri izvajanju te uredbe je najpomembnejše vodilo otrokova korist.

POGLAVJE 3

DOLOČBE GLEDE USMERJEVALNIKA

Člen 9

Usmerjevalnik

1. eu-LISA v skladu s členoma 25 in 26 zasnuje, razvija, gosti in tehnično upravlja usmerjevalnik za lažji prenos šifriranih podatkov API in drugih podatkov PNR od letalskih prevoznikov do enot za informacije o potnikih v skladu s to uredbo.

2. Usmerjevalnik je sestavljen iz:

(a) centralne infrastrukture, vključno s sklopom tehničnih komponent, ki omogočajo prejemanje in posredovanje šifriranih podatkov API in drugih podatkov PNR;

(b) varnega komunikacijskega kanala med centralno infrastrukturo in enotami za informacije o potnikih ter varnega komunikacijskega kanala med centralno infrastrukturo in letalskimi prevozniki za prenos in posredovanje podatkov API in drugih podatkov PNR in vse s tem povezane komunikacije, ter za dodajanje izbranih letov iz člena 12(4) v usmerjevalnik s strani držav članic in morebitne posodobitve;

(c) varnega kanala za sprejemanje podatkov o letalskem prometu v realnem času.

3. Brez poseganja v člen 10 te uredbe se za usmerjevalnik, kadar je to ustrezno in tehnično izvedljivo, souporabijo in ponovno uporabijo tehnične komponente, vključno s komponentami strojne in programske opreme, spletne storitve iz člena 13 Uredbe (EU) 2017/2226, portal za prevoznike iz člena 6(2), točka (k), Uredbe (EU) 2018/1240 in portal za prevoznike iz člena 45c Uredbe (ES) št. 767/2008.

eu-LISA zasnuje usmerjevalnik, kolikor je to tehnično in operativno izvedljivo, na način, ki je dosleden in skladen z obveznostmi letalskih prevoznikov iz uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226 in(EU) 2018/1240.

4. Usmerjevalnik samodejno pridobi podatke in jih v skladu s členom 39 te uredbe da na voljo centralnemu registru za poročanje in statistične podatke (CRRS), vzpostavljenem s členom 39 Uredbe (EU) 2019/818.

5. eu-LISA usmerjevalnik zasnuje in razvija tako, da so za vsak prenos podatkov API in drugih podatkov PNR od letalskih prevoznikov na usmerjevalnik v skladu s členom 5 ter za vsak prenos podatkov API in drugih podatkov PNR z usmerjevalnika na enote za informacije o potnikih v skladu s členom 12 in na CRRS v skladu s členom 39(2) podatki API in drugi podatki PNR med prenosom šifrirani od konca do konca.

Člen 10

Izključna uporaba usmerjevalnika

Za namene te uredbe usmerjevalnik uporabljajo samo:

(a) letalski prevozniki za prenos šifriranih podatkov API in drugih podatkov PNR v skladu s to uredbo;

(b) enote za informacije o potnikih za prejemanje šifriranih podatkov API ter drugih podatkov PNR v skladu s to uredbo;

(c) na podlagi mednarodnih sporazumov, ki omogočajo prenos podatkov PNR prek usmerjevalnika in jih je Unija sklenila s tretjimi državami, ki so sklenile sporazum s katerim se pridružijo k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda.

Ta člen ne posega v člen 12 Uredbe (EU) 2025/12.

Člen 11

Oblika zapisa podatkov in preverjanje prenosa

1. Usmerjevalnik avtomatizirano in na podlagi podatkov o letalskem prometu v realnem času preveri, ali je letalski prevoznik prenesel podatke API v skladu s členom 5(1) ali druge podatke PNR v skladu s členom 5(2).

2. Usmerjevalnik nemudoma in avtomatizirano preveri, ali so podatki API, ki so mu bili preneseni v skladu s členom 5 (1), skladni s podrobnimi pravili o podprtih oblikah zapisa podatkov iz člena 5(4).

3. Usmerjevalnik nemudoma in avtomatizirano preveri, ali so drugi podatki PNR, ki so mu bili preneseni v skladu s členom 5(2), skladni s pravili o podprtih oblikah zapisa podatkov iz člena 16 Direktive (EU) 2016/681.

4. Kadar se pri preverjanju iz odstavka 1 ugotovi, da letalski prevoznik ni posredoval podatkov, ali kadar se pri preverjanju iz odstavka 2 ali 3 ugotovi, da podatki niso skladni s podrobnimi pravili o podprtih oblikah zapisa podatkov, usmerjevalnik nemudoma in avtomatizirano obvesti zadevnega letalskega prevoznika in enote držav članic za informacije o potnikih, ki so jim bili podatki posredovani na podlagi člena 12(1). V takih primerih letalski prevoznik nemudoma prenese podatke API in druge podatke PNR v skladu s členom 5.

5. Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih določi podrobna tehnična in postopkovna pravila, potrebna za preverjanja in uradna obvestila iz odstavkov 1 do 4 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Člen 12

Posredovanje podatkov API in drugih podatkov PNR z usmerjevalnika na enote za informacije o potnikih

1. Glede na obliko zapisa podatkov in preverjanje prenosa iz člena 11 usmerjevalnik šifrirane podatke API in vse druge podatke PNR, ki so jih na podlagi člena 5(1) in (2), ter, kadar je ustrezno, člena 7(3) in (4), nanj prenesli letalski prevozniki, posreduje enoti za informacije o potnikih države članice, na ozemlju katere bo let pristal ali vzletel oziroma oboje pri letih znotraj EU. Te podatke posreduje nemudoma in avtomatizirano, ne da bi kakor koli spreminjal njihovo vsebino. Kadar ima let enega ali več postankov na ozemlju držav članic, ki niso država odhodnega leta, usmerjevalnik posreduje podatke API in vse druge podatke PNR enotam za informacije o potnikih vseh zadevnih držav članic.

eu-LISA za namene takega posredovanja pripravi in posodablja korelacijsko tabelo med različnimi izvornimi in namembnimi letališči ter državami, ki jim ta letališča pripadajo.

Vendar za lete znotraj EU usmerjevalnik posreduje samo podatke API in druge podatke PNR zadevni enoti za informacije o potnikih v zvezi z leti, ki so vključeni na seznam iz odstavka 4.

2. Usmerjevalnik posreduje podatke API in druge podatke PNR v skladu s podrobnimi pravili iz odstavka 6, potem ko so bila taka pravila sprejeta in se uporabljajo.

3. Države članice zagotovijo, da njihove enote za informacije o potnikih po prejemu podatkov API in drugih podatkov PNR v skladu z odstavkom 1 usmerjevalniku nemudoma in avtomatizirano potrdijo prejem takih podatkov.

4. Države članice, ki se odločijo uporabljati Direktivo (EU) 2016/681 za lete znotraj EU v skladu s členom 2 navedene direktive, pripravijo vsaka svoj seznam izbranih letov ali zračnih linij znotraj EU. Države članice lahko za navedbo izbranih letov ali zračnih linij uporabijo kodo letališča odhoda in letališča prihoda. Te države članice v skladu s členom 2 navedene direktive in členom 13 te uredbe redno pregledujejo in po potrebi posodobijo te sezname. Država članica lahko izbere vse lete ali zračne linije znotraj EU, kadar je to ustrezno utemeljeno, v skladu z Direktivo (EU) 2016/681 in členom 13 te uredbe.

Države članice do zadevnega datuma začetka uporabe te uredbe iz člena 45, drugi odstavek, vnesejo izbrane lete ali zračne linije v usmerjevalnik z avtomatiziranimi sredstvi prek varnega komunikacijskega kanala iz člena 9(2)(b), nato pa za usmerjevalnik zagotovijo vse posodobitve teh letov ali zračnih linij.

5. Informacije, ki jih države članice vnesejo v usmerjevalnik, se obravnavajo zaupno, dostop osebja eu-LISA do teh informacij pa je omejen na to, kar je nujno potrebno za reševanje tehničnih težav. eu-LISA zagotovi, potem ko je od usmerjevalnika prejela te informacije ali katero koli posodobitev teh informacij od države članice, da usmerjevalnik takoj prenese podatke API in druge podatke PNR enoti te države članice za informacije o potnikih glede izbranih letov ali zračnih linij, v skladu z odstavkom 1.

6. Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih določi podrobna tehnična in postopkovna pravila za posredovanje podatkov API in drugih podatkov PNR z usmerjevalnika iz odstavka 1 tega člena in za vnos informacij v usmerjevalnik iz odstavka 4 tega člena, vključno z zahtevami za varnost podatkov. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Člen 13

Izbira letov znotraj EU

1. Države članice, ki se v skladu s členom 2 Direktive (EU) 2016/681 odločijo, da bodo uporabljale navedeno direktivo in posledično to uredbo za lete znotraj EU, izberejo take lete v skladu s tem členom.

2. Države članice lahko uporabljajo Direktivo (EU) 2016/681 in posledično to uredbo za vse lete znotraj EU s pristankom ali vzletom na njihovem ozemlju samo, kadar je prisotna resnična ali predvidljiva teroristična grožnja na podlagi odločitve, ki temelji na oceni ogroženosti in ki je časovno omejena na to, kar je nujno potrebno, in je predmet učinkovitega sodnega nadzora ali nadzora neodvisnega upravnega organa, katerega odločitev je zavezujoča.

3. Kadar ni resnične in sedanje ali predvidljive teroristične grožnje, države članice, ki uporabljajo Direktivo (EU) 2016/681 in posledično to uredbo za lete znotraj EU, izberejo te lete znotraj EU glede na izid ocene, opravljene na podlagi zahtev iz odstavkov 4 do 7 tega člena.

4. Ocena iz odstavka 3:

(a) se izvede objektivno, ustrezno utemeljeno in nediskriminatorno v skladu s členom 2 Direktive (EU) 2016/681;

(b) upošteva samo merila, ki so ustrezna za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj, objektivno povezanih, vključno s posrednimi povezavami, z letalskim prevozom potnikov, in ne temeljijo izključno na razlogih, navedenih v členu 21 Listine za vse potnike ali skupine potnikov;

(c) uporablja samo informacije, ki lahko podprejo objektivno, ustrezno utemeljeno in nediskriminatorno oceno.

5. Na podlagi ocene iz odstavka 3 države članice izberejo samo lete znotraj EU, med drugim povezane s specifičnimi zračnimi linijami, potovalnimi shemami ali letališči, pri katerih obstajajo znaki terorističnih in hudih kaznivih dejanj, in ki upravičujejo obdelavo podatkov API in drugih podatkov PNR. Izbira letov znotraj EU je omejena na to, kar je nujno potrebno za doseganje ciljev Direktive (EU) 2016/681 in te uredbe.

6. Države članice hranijo vso dokumentacijo o oceni iz odstavka 3, vključno z vsemi njenimi revizijami, kadar je to ustrezno, in jo v skladu z Direktivo (EU) 2016/680 na zahtevo dajo na voljo svojim neodvisnim nadzornim organom in nacionalnim nadzornim organom.

7. Države članice v skladu s členom 2 Direktive (EU) 2016/681 redno in vsaj vsakih 12 mesecev pregledajo svojo oceno iz odstavka 3, da se upoštevajo spremembe okoliščin, ki so upravičile izbiro letov znotraj EU, in da se zagotovi, da je izbira letov znotraj EU še naprej omejena na to, kar je nujno potrebno.

8. Komisija omogoči redno izmenjavo mnenj o izbirnih merilih za oceno iz odstavka 3, vključno z izmenjavo primerov najboljših praks ter prostovoljno izmenjavo informacij o izbranih letih.

Člen 14

Izbris podatkov API in drugih podatkov PNR z usmerjevalnika

Podatki API in drugi podatki PNR, preneseni na usmerjevalnik na podlagi te uredbe, se hranijo na usmerjevalniku le, kolikor je to potrebno za dokončanje posredovanja na ustrezne enote za informacije o potnikih v skladu s to uredbo, in se nemudoma, trajno in avtomatizirano izbrišejo z usmerjevalnika v obeh naslednjih primerih:

(a) kadar je v skladu s členom 12(3) potrjeno, da je bilo posredovanje podatkov API in drugih podatkov PNR na ustrezne enote za informacije o potnikih zaključeno;

(b) kadar se podatki API ali drugi podatki PNR nanašajo na lete znotraj EU, ki niso vključeni na sezname iz člena 12(4).

Usmerjevalnik o takojšnjem izbrisu podatkov v zvezi z leti znotraj EU iz točke (b) samodejno obvesti eu-LISA in enote za informacije o potnikih.

Člen 15

Obdelava podatkov API in drugih podatkov PNR, ki jo izvajajo enote za informacije o potnikih

Enote za informacije o potnikih obdelajo podatke API in druge podatke PNR, ki so jim posredovani v skladu z Direktivo (EU) 2016/681, zlasti kar zadeva pravila o obdelavi podatkov API in drugih podatkov PNR s strani enot za informacije o potnikih, vključno s tistimi, ki so določene v členih 6, 10, 12 in 13 navedene direktive in izključno za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona terorističnih in hudih kaznivih dejanj.

Enote za informacije o potnikih in drugi pristojni organi podatkov API in drugih podatkov PNR v nobenem primeru ne obdelujejo za namene oblikovanja profilov, kakor je navedeno v členu 11(3) Direktive (EU) 2016/680.

Člen 16

Ukrepi v primeru tehnične nezmožnosti uporabe usmerjevalnika

1. Kadar prenos podatkov API ali drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika tehnično ni mogoč zaradi napake na usmerjevalniku, eu-LISA o težavi nemudoma na avtomatiziran način uradno obvesti letalske prevoznike in enote za informacije o potnikih. V tem primeru eu-LISA nemudoma sprejme ukrepe za odpravo tehnične nezmožnosti uporabe usmerjevalnika, po uspešni odpravi težave pa o tem nemudoma uradno obvesti letalske prevoznike in enote za informacije o potnikih.

V obdobju med tema uradnima obvestiloma se člen 5(1) ne uporablja, v kolikor tehnična nezmožnost preprečuje prenos podatkov API ali drugih podatkov PNR na usmerjevalnik. Letalski prevozniki hranijo podatke API ali druge podatke PNR, dokler tehnična nezmožnost ni uspešno odpravljena. Takoj ko je bila tehnična nezmožnost uspešno odpravljena, letalski prevozniki prenesejo podatke na usmerjevalnik v skladu s členom 5(1).

Enote za informacije o potnikih v primeru tehnične nezmožnosti uporabe usmerjevalnika in v izjemnih primerih, povezanih s cilji te uredbe, zaradi katerih morajo enote za informacije o potnikih nemudoma prejeti podatke API ali druge podatke PNR med tehnično nezmožnostjo uporabe usmerjevalnika, od letalskih prevoznikov zahtevajo, da za prenos podatkov API ali drugih podatkov PNR neposredno enotam za informacije o potnikih uporabijo kakršen koli drug ustrezen način, ki zagotavlja potrebno raven varnosti podatkov, kakovosti podatkov in varstva podatkov. Enote za informacije o potnikih obdelujejo podatke API ali druge podatke PNR, prejete na kakršen koli drug ustrezen način v skladu s pravili in zaščitnimi ukrepi iz Direktive (EU) 2016/681.

Potem ko eu-LISA posreduje uradno obvestilo, da je bila tehnična nezmožnost uspešno odpravljena, in kadar se v skladu s členom 12(3) potrdi, da je posredovanje podatkov API ali drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika ustrezni enoti za informacije o potnikih zaključeno, enota za informacije o potnikih nemudoma izbriše podatke API ali druge podatke PNR, ki jih je prejela na kakršen koli drug ustrezen način.

2. Kadar prenos podatkov API ali drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika tehnično ni mogoč zaradi napake na sistemih ali infrastrukturi države članice, navedenih v členu 23, enota za informacije o potnikih te države članice o tej tehnični nezmožnosti nemudoma na avtomatiziran način uradno obvesti druge enote za informacije o potnikih, eu-LISA in Komisijo. V tem primeru ta država članica nemudoma sprejme ukrepe za odpravo tehnične nezmožnosti uporabe usmerjevalnika, po uspešni odpravi težave pa o tem nemudoma uradno obvesti enote za informacije o potnikih, eu-LISA in Komisijo. Usmerjevalnik hrani podatke API ali druge podatke PNR, dokler tehnična nezmožnost ni uspešno odpravljena. Takoj ko je bila tehnična nezmožnost uspešno odpravljena, usmerjevalnik prenese podatke v skladu s členom 12(1).

Enote za informacije o potnikih v primeru tehnične nezmožnosti uporabe usmerjevalnika in v izjemnih primerih, povezanih s cilji te uredbe, zaradi katerih morajo enote za informacije o potnikih nemudoma prejeti podatke API ali druge podatke PNR med tehnično nezmožnostjo uporabe usmerjevalnika, od letalskih prevoznikov zahtevajo, da za prenos podatkov API ali drugih podatkov PNR neposredno enotam za informacije o potnikih uporabijo kakršen koli drug ustrezen način, ki zagotavlja potrebno raven varnosti podatkov, kakovosti podatkov in varstva podatkov. Enote za informacije o potnikih obdelujejo podatke API ali druge podatke PNR, prejete na kakršen koli drug ustrezen način v skladu s pravili in zaščitnimi ukrepi iz Direktive (EU) 2016/681.

Potem ko eu-LISA posreduje uradno obvestilo, da je bila tehnična nezmožnost uspešno odpravljena, in kadar se v skladu s členom 12(3) potrdi, da je posredovanje podatkov API ali drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika ustrezni enoti za informacije o potnikih zaključeno, enota za informacije o potnikih nemudoma izbriše podatke API ali druge podatke PNR, ki jih je prejela na kakršen koli drug ustrezen način.

3. Kadar prenos podatkov API ali drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika tehnično ni mogoč zaradi napake na sistemih ali infrastrukturi letalskega prevoznika, navedenih v členu 24, letalski prevoznik o tehnični nezmožnosti nemudoma na avtomatiziran način uradno obvesti enote za informacije o potnikih, eu-LISA in Komisijo. V tem primeru letalski prevoznik nemudoma sprejme ukrepe za odpravo tehnične nezmožnosti uporabe usmerjevalnika, po uspešni odpravi težave pa o tem nemudoma uradno obvesti enote za informacije o potnikih, eu-LISA in Komisijo.

V obdobju med tema uradnima obvestiloma se člen 5(1) ne uporablja, v kolikor tehnična nezmožnost preprečuje prenos podatkov API ali drugih podatkov PNR na usmerjevalnik. Letalski prevozniki hranijo podatke API ali druge podatke PNR, dokler tehnična nezmožnost ni uspešno odpravljena. Takoj ko je bila tehnična nezmožnost uspešno odpravljena, letalski prevozniki prenesejo podatke na usmerjevalnik v skladu s členom 5(1).

Enote za informacije o potnikih v primeru tehnične nezmožnosti uporabe usmerjevalnika in v izjemnih primerih, povezanih s cilji te uredbe, zaradi katerih morajo enote za informacije o potnikih nemudoma prejeti podatke API ali druge podatke PNR med tehnično nezmožnostjo uporabe usmerjevalnika, od letalskih prevoznikov zahtevajo, da za prenos podatkov API ali drugih podatkov PNR neposredno enotam za informacije o potnikih uporabijo kakršen koli drug ustrezen način, ki zagotavlja potrebno raven varnosti podatkov, kakovosti podatkov in varstva podatkov. Enote za informacije o potnikih obdelujejo podatke API ali druge podatke PNR, prejete na kakršen koli drug ustrezen način v skladu s pravili in zaščitnimi ukrepi iz Direktive (EU) 2016/681.

Potem ko eu-LISA posreduje uradno obvestilo, da je bila tehnična nezmožnost uspešno odpravljena, in kadar se v skladu s členom 12(3) potrdi, da je posredovanje podatkov API ali drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika ustrezni enoti za informacije o potnikih zaključeno, enota za informacije o potnikih nemudoma izbriše podatke API ali druge podatke PNR, ki jih je prejela na kakršen koli drug ustrezen način.

Ko je bila tehnična nezmožnost uspešno odpravljena, zadevni letalski prevoznik nacionalnemu organu za nadzor API iz člena 37 brez odlašanja predloži poročilo, ki vsebuje vse potrebne podrobnosti o tehnični nezmožnosti, vključno z razlogi zanjo, njenim obsegom in posledicami ter ukrepi, sprejetimi za njeno odpravo.

POGLAVJE 4

POSEBNE DOLOČBE O VARSTVU OSEBNIH PODATKOV IN VARNOSTI

Člen 17

Vodenje dnevnikov

1. Letalski prevozniki ustvarijo dnevnike o vseh postopkih obdelave, povezanih s podatki API, na podlagi te uredbe, ki jih izvajajo z avtomatiziranimi sredstvi iz člena 4(7). V teh dnevnikih se beležijo datum, čas in kraj prenosa podatkov API. Ti dnevniki ne vsebujejo nobenih osebnih podatkov, razen informacij, potrebnih za identifikacijo zadevnega člana osebja letalskega prevoznika.

2. eu-LISA vodi dnevnike o vseh postopkih obdelave, ki so povezani s posredovanjem podatkov API in drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika na podlagi te uredbe. Ti dnevniki vsebujejo informacije o:

(a) letalskem prevozniku, ki je prenesel podatke API in druge podatke PNR na usmerjevalnik;

(b) letalskem prevozniku, ki je prenesel druge podatke PNR na usmerjevalnik;

(c) enotah za informacije o potnikih, katerim so bili podatki API posredovani prek usmerjevalnika;

(d) enotah za informacije o potnikih, katerim so bili drugi podatki PNR posredovani prek usmerjevalnika;

(e) datumu in času prenosa ali posredovanja iz točk (a) do (d) ter kraju tega prenosa ali posredovanja;

(f) vsakem dostopu osebja eu-LISA, potrebnem zaradi vzdrževanja usmerjevalnika, kot je navedeno v členu 26(3);

(g) kakršnih koli drugih informacijah v zvezi s temi postopki obdelave, ki so potrebne za spremljanje varnosti in celovitosti podatkov API in drugih podatkov PNR ter zakonitosti teh postopkov obdelave.

Ti dnevniki ne vsebujejo nobenih osebnih podatkov, razen informacij, potrebnih za identifikacijo zadevnega člana osebja eu-LISA iz točke (f) prvega pododstavka.

3. Dnevniki iz odstavkov 1 in 2 tega člena se uporabljajo samo za zagotavljanje varnosti in celovitosti podatkov API in drugih podatkov PNR ter zakonitosti obdelave, zlasti kar zadeva skladnost z zahtevami iz te uredbe, vključno s postopki v zvezi s kaznimi za kršitve teh zahtev v skladu s členoma 37 in 38.

4. Letalski prevozniki in eu-LISA sprejmejo ustrezne ukrepe za zaščito dnevnikov, ki so jih ustvarili na podlagi odstavka 1 oziroma 2, pred nepooblaščenim dostopom in drugimi varnostnimi tveganji.

5. Nacionalni organ za nadzor API iz člena 37 in enote za informacije o potnikih imajo dostop do ustreznih dnevnikov iz odstavka 1 tega člena, kadar je to potrebno za namene iz odstavka 3 tega člena.

6. Letalski prevozniki in eu-LISA hranijo dnevnike, ki so jih ustvarili na podlagi odstavka 1 oziroma 2, eno leto od trenutka, ko so bili ti dnevniki ustvarjeni. Ko se ta rok izteče, navedene dnevnike nemudoma in trajno izbrišejo.

Če so ti dnevniki potrebni za postopke spremljanja ali zagotavljanja varnosti in celovitosti podatkov API ali zakonitosti postopkov obdelave iz odstavka 3 in če so se ti postopki ob izteku roka iz prvega pododstavka tega odstavka že začeli, letalski prevozniki in eu-LISA te dnevnike hranijo tako dolgo, kot je potrebno za te postopke. V tem primeru te dnevnike izbrišejo takoj, ko niso več potrebni za te postopke.

Člen 18

Odgovornost za varstvo podatkov

1. Letalski prevozniki so upravljavci v smislu člena 4, točka 7, Uredbe (EU) 2016/679 za obdelavo podatkov API in drugih podatkov PNR, ki predstavljajo osebne podatke, v zvezi z zbiranjem takih podatkov in prenosom teh podatkov na usmerjevalnik na podlagi te uredbe.

2. Vsaka država članica imenuje pristojni organ kot upravljavca v skladu s tem členom. Države članice uradno obvestijo Komisijo, eu-LISA in druge države članice o teh organih.

Vsi pristojni organi, ki jih imenujejo države članice, so skupni upravljavci v skladu s členom 21 Direktive (EU) 2016/680 za namene obdelave osebnih podatkov v usmerjevalniku.

3. eu-LISA je obdelovalec v smislu člena 3, točka 12, Uredbe (EU) 2018/1725 za namene obdelave podatkov API in drugih podatkov PNR, ki predstavljajo osebne podatke na podlagi te uredbe, prek usmerjevalnika, vključno s posredovanjem podatkov z usmerjevalnika na enote za informacije o potnikih in shranjevanjem teh podatkov na usmerjevalnik iz tehničnih razlogov. eu-LISA zagotovi, da usmerjevalnik deluje v skladu s to uredbo.

4. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi ustrezne odgovornosti skupnih upravljavcev in obveznosti med skupnimi upravljavci in obdelovalcem. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Člen 19

Obveščanje potnikov

V skladu s členom 13 Uredbe (EU) 2016/679 letalski prevozniki potnikom na letih, ki jih zajema ta uredba, zagotovijo informacije o namenu zbiranja njihovih osebnih podatkov, vrsti zbranih osebnih podatkov, prejemnikih osebnih podatkov in sredstvih za uresničevanje njihovih pravic kot posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

Te informacije se potnikom sporočijo pisno in v lahko dostopni obliki ob rezervaciji in prijavi na let, ne glede na sredstva, uporabljena za zbiranje osebnih podatkov ob prijavi na let, v skladu s členom 4.

Člen 20

Varnost

1. eu-LISA zagotovi varnost in šifriranje podatkov API in drugih podatkov PNR, zlasti tistih, ki predstavljajo osebne podatke, ki jih obdeluje na podlagi te uredbe. Enote za informacije o potnikih in letalski prevozniki zagotovijo varnost podatkov API, ki jih obdelujejo na podlagi te uredbe, zlasti tistih, ki predstavljajo osebne podatke. eu-LISA, enote za informacije o potnikih in letalski prevozniki v skladu s svojimi odgovornostmi in ob spoštovanju prava Unije z medsebojnim sodelovanjem zagotovijo varnost takih podatkov.

2. eu-LISA zagotovi varnost in zaupnost podatkov v zvezi z leti in linijami, ki jih države članice izberejo v skladu s členom 12(4). Enote za informacije o potnikih in letalski prevozniki zagotovijo varnost podatkov API, ki jih obdelujejo na podlagi te uredbe, zlasti tistih, ki predstavljajo osebne podatke. eu-LISA, enote za informacije o potnikih in letalski prevozniki v skladu s svojimi nalogami in ob spoštovanju prava Unije z medsebojnim sodelovanjem zagotovijo varnost takih podatkov.

3. eu-LISA sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev varnosti usmerjevalnika ter podatkov API in drugih podatkov PNR, zlasti tistih, ki predstavljajo osebne podatke, ki se prenesejo prek usmerjevalnika, vključno s pripravo, izvajanjem in rednim posodabljanjem varnostnega načrta, načrta neprekinjenega poslovanja in sanacijskega načrta po nesreči, za:

(a) fizično zaščito usmerjevalnika, med drugim s pripravo kriznih načrtov za zaščito ključnih komponent usmerjevalnika;

(b) preprečitev, zlasti z ustreznimi tehnikami šifriranja, kakršne koli nepooblaščene obdelave podatkov API in drugih podatkov PNR, vključno z nepooblaščenim dostopom do njih in njihovim kopiranjem, spreminjanjem ali brisanjem, tako med prenosom podatkov API in drugih podatkov PNR na usmerjevalnik in z njega kot med hrambo podatkov API ali drugih podatkov PNR na usmerjevalniku, kadar je to potrebno za dokončanje posredovanja;

(c) zagotovitev, da imajo osebe, pooblaščene za dostop do usmerjevalnika, dostop le do podatkov, ki jih zajema njihovo dovoljenje za dostop;

(d) zagotovitev možnosti preverjanja in ugotovitve, katerim enotam za informacije o potnikih se podatki API in drugi podatki PNR prenesejo prek usmerjevalnika;

(e) ustrezno poročanje upravnemu odboru o morebitnih napakah v delovanju usmerjevalnika;

(f) spremljanje učinkovitosti varnostnih ukrepov, ki se zahtevajo na podlagi tega člena in Uredbe (EU) 2018/1725, ter za oceno in po potrebi za posodobitev varnostnih ukrepov glede na tehnološki ali operativni razvoj.

Ukrepi iz prvega pododstavka tega odstavka ne vplivajo na člen 32 Uredbe (EU) 2016/679, člen 33 Uredbe (EU) 2018/1725 ali člen 29 Direktive (EU) 2016/680.

Člen 21

Notranje spremljanje

Letalski prevozniki in enote za informacije o potnikih spremljajo izpolnjevanje svojih obveznosti na podlagi te uredbe, zlasti kar zadeva njihovo obdelavo podatkov API, ki predstavljajo osebne podatke. Za letalske prevoznike spremljanje vključuje pogosto preverjanje dnevnikov iz člena 17.

Člen 22

Presoja varstva osebnih podatkov

1. Neodvisni nadzorni organi iz člena 41 Direktive (EU) 2016/680 vsaj enkrat na štiri leta izvedejo presojo postopkov obdelave podatkov API, ki predstavljajo osebne podatke, ki jih opravijo enote za informacije o potnikih za namene te uredbe. Države članice svojim neodvisnim nadzornim organom zagotovijo zadostna sredstva in strokovno znanje za opravljanje nalog, ki so jim poverjene na podlagi te uredbe.

2. Evropski nadzornik za varstvo podatkov v skladu z ustreznimi mednarodnimi standardi za presojo vsaj enkrat na leto izvede presojo postopkov obdelave podatkov API in drugih podatkov PNR, ki predstavljajo osebne podatke, ki jih izvaja eu-LISA za namene te uredbe. Poročilo o tej presoji se pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji, državam članicam in eu-LISA. eu-LISA ima možnost, da pred sprejetjem poročila poda pripombe.

3. eu-LISA v zvezi s postopki obdelave iz odstavka 2 Evropskemu nadzorniku za varstvo podatkov na njegovo zahtevo zagotovi informacije, ki jih ta zahteva, mu omogoči dostop do vseh dokumentov, ki jih zahteva, in do dnevnikov iz člena 17(2) ter mu kadar koli dovoli vstop v vse prostore eu-LISA.

POGLAVJE 5

ZADEVE, POVEZANE Z USMERJEVALNIKOM

Člen 23

Povezave enot za informacije o potnikih z usmerjevalnikom

1. Države članice zagotovijo, da so njihove enote za informacije o potnikih povezane z usmerjevalnikom. Zagotovijo, da so njihovi nacionalni sistemi in infrastruktura za prejemanje in nadaljnjo obdelavo podatkov API in drugih podatkov PNR, prenesenih na podlagi te uredbe, integrirani z usmerjevalnikom.

Države članice zagotovijo, da povezava in integracija z usmerjevalnikom njihovim enotam za informacije o potnikih omogočata prejemanje in nadaljnjo obdelavo teh podatkov API in drugih podatkov PNR ter zakonito, varno, učinkovito in hitro izmenjavo s tem povezanih sporočil.

2. Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih določi potrebna podrobna pravila o povezavah in integraciji z usmerjevalnikom iz odstavka 1 tega člena, vključno z zahtevami za varnost podatkov. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Člen 24

Povezave letalskih prevoznikov z usmerjevalnikom

1. Letalski prevozniki zagotovijo, da so povezani z usmerjevalnikom. Zagotovijo, da so njihovi sistemi in infrastruktura za prenos podatkov API in drugih podatkov PNR na usmerjevalnik na podlagi te uredbe integrirani z usmerjevalnikom.

Letalski prevozniki zagotovijo, da jim povezava in integracija z usmerjevalnikom omogočata prenos teh podatkov API in drugih podatkov PNR ter zakonito, varno, učinkovito in hitro izmenjavo vseh s tem povezanih sporočil. V ta namen letalski prevozniki v sodelovanju z eu-LISA v skladu s členom 27(3) opravijo preskuse prenosa podatkov API in drugih podatkov PNR na usmerjevalnik.

2. Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih določi potrebna podrobna pravila o povezavah in integraciji z usmerjevalnikom iz odstavka 1 tega člena, vključno z zahtevami za varnost podatkov. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Člen 25

Naloge eu-LISA v zvezi z zasnovo in razvojem usmerjevalnika

1. eu-LISA je odgovorna za zasnovo fizične arhitekture usmerjevalnika, vključno z opredelitvijo njegovih tehničnih specifikacij.

2. eu-LISA je odgovorna za razvoj usmerjevalnika, vključno z vsemi tehničnimi prilagoditvami, potrebnimi za njegovo delovanje.

Razvoj usmerjevalnika zajema pripravo in izvajanje tehničnih specifikacij, preskušanje ter splošno vodenje in usklajevanje projektov v fazi razvoja.

3. eu-LISA zagotovi, da je usmerjevalnik zasnovan in razvit tako, da zagotavlja funkcije, določene v tej uredbi, ter da začne delovati čim prej po tem, ko Komisija sprejme delegirane akte iz člena 4(12), člena 5(3), člena 7(2) in izvedbene akte iz člena 11(5), člena 12(4), člena 23(2), člena 24(2) te uredbe in izvedbene akte iz člena 16(3) Direktive (EU) 2016/681, ter po opravljeni oceni učinka v zvezi z varstvom podatkov v skladu s členom 35 Uredbe (EU) 2016/679.

4. eu-LISA enotam za informacije o potnikih, drugim ustreznim organom držav članic in letalskim prevoznikom zagotovi sklop preskusov skladnosti. Sklop preskusov skladnosti vključuje preskusno okolje, simulator, nabore preskusnih podatkov in načrt preskušanja. Sklop preskusov skladnosti omogoča celovite preskuse usmerjevalnika iz odstavkov 5 in 6 ter ostane na voljo tudi po zaključku navedenih preskusov.

5. Kadar eu-LISA meni, da je razvojna faza v zvezi s podatki API zaključena, brez nepotrebnega odlašanja izvede celovit preskus usmerjevalnika v sodelovanju z enotami za informacije o potnikih, drugimi ustreznimi organi držav članic in letalskimi prevozniki ter o rezultatu tega preskusa obvesti Komisijo.

6. Kadar eu-LISA meni, da je razvojna faza v zvezi z drugimi podatki PNR zaključena, brez nepotrebnega odlašanja izvede celovite preskuse usmerjevalnika, da bi zagotovili zanesljivost povezav usmerjevalnika z letalskimi prevozniki in enotami za informacije o potnikih, potrebno standardizirano posredovanje drugih podatkov PNR s strani letalskih prevoznikov ter prenos in posredovanje drugih podatkov PNR v skladu s členom 16 Direktive (EU) 2016/681, vključno z uporabo skupnih protokolov in podprtih standardiziranih oblik zapisa podatkov člena 16, odstavka 2 in 3, navedene direktive, da se zagotovi berljivost drugih podatkov PNR. Taki preskusi se izvedejo v sodelovanju z enotami za informacije o potnikih ter drugimi ustreznimi organi držav članic in letalskimi prevozniki. eu-LISA obvesti Komisijo o rezultatih teh preskusov.

Člen 26

Naloge eu-LISA v zvezi z gostovanjem in tehničnim upravljanjem usmerjevalnika

1. eu-LISA gosti usmerjevalnik na svojih tehničnih lokacijah.

2. eu-LISA je odgovorna za tehnično upravljanje usmerjevalnika, vključno z njegovim vzdrževanjem in tehničnim razvojem, tako da se zagotovi varen, učinkovit in hiter prenos podatkov API in drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika v skladu s to uredbo.

Tehnično upravljanje usmerjevalnika zajema neprekinjeno izvajanje vseh nalog in implementacijo vseh tehničnih rešitev, potrebnih za pravilno delovanje usmerjevalnika v skladu s to uredbo, 24 ur na dan in sedem dni v tednu. Vključuje vzdrževalna dela in tehnični razvoj, ki so potrebni za zagotovitev, da usmerjevalnik deluje na zadovoljivi ravni tehnične kakovosti, zlasti kar zadeva razpoložljivost, točnost in zanesljivost posredovanja podatkov API in drugih podatkov PNR, v skladu s tehničnimi specifikacijami, in kolikor je mogoče, v skladu z operativnimi potrebami enot za informacije o potnikih in letalskih prevoznikov.

3. Osebje eu-LISA nima dostopa do nobenih podatkov API ali drugih podatkov PNR, ki se prenesejo prek usmerjevalnika. Vendar ta prepoved osebju eu-LISA ne preprečuje takega dostopa, če je to nujno potrebno za vzdrževanje in tehnično upravljanje usmerjevalnika.

4. Brez poseganja v odstavek 3 tega člena in v člen 17 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije, določenih v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 ([22]), eu-LISA za svoje osebje, ki dela s podatki API in drugimi podatki PNR, prenesenimi prek usmerjevalnika, uporablja ustrezna pravila glede poklicne skrivnosti ali druge enakovredne obveze zaupnosti. Ta obveznost velja tudi po tem, ko zadevno osebje zapusti delovno mesto ali prekine delovno razmerje ali po prenehanju njihove dejavnosti.

Člen 27

Podporne naloge eu-LISA v zvezi z usmerjevalnikom

1. eu-LISA na zahtevo enot za informacije o potnikih, drugih ustreznih organov držav članic ali letalskih prevoznikov zagotovi usposabljanje o tehnični uporabi usmerjevalnika ter njihovi povezavi z usmerjevalnikom in integraciji z njim.

2. eu-LISA enotam za informacije o potnikih zagotavlja podporo pri prejemanju podatkov API in drugih podatkov PNR prek usmerjevalnika na podlagi te uredbe, zlasti v zvezi z uporabo členov 12 in 23.

3. eu-LISA v skladu s členom 24(1) in z uporabo sklopa preskusov skladnosti iz člena 25(4) v sodelovanju z letalskimi prevozniki opravi preskuse prenosa podatkov API in drugih podatkov PNR na usmerjevalnik.

POGLAVJE 6

UPRAVLJANJE

Člen 28

Odbor za upravljanje programa

1. Upravni odbor eu-LISA do 28. januarja 2025 ustanovi Odbor za upravljanje programa. Sestavlja ga deset članov, in sicer:

(a) sedem članov, ki jih izmed svojih članov ali nadomestnih članov imenuje upravni odbor eu-LISA;

(b) predsednik svetovalne skupine za API-PNR iz člena 29;

(c) en član osebja eu-LISA, ki ga imenuje izvršni direktor, in

(d) en član, ki ga imenuje Komisija.

Kar zadeva točko (a), so člani, ki jih imenuje upravni odbor eu-LISA, izvoljeni le izmed članov ali nadomestnih članov iz tistih držav članic, za katere se uporablja ta uredba.

2. Odbor za upravljanje programa pripravi svoj poslovnik, ki ga sprejme upravni odbor eu-LISA.

Predsedovanje opravlja država članica, ki je članica Odbora za upravljanje programa.

3. Odbor za upravljanje programa nadzoruje učinkovito izpolnjevanje nalog eu-LISA v zvezi z zasnovo in razvojem usmerjevalnika v skladu s členom 25.

eu-LISA na zahtevo Odbora za upravljanje programa zagotovi podrobne in posodobljene informacije o zasnovi in razvoju usmerjevalnika, vključno z viri, ki jih dodeli eu-LISA.

4. Odbor za upravljanje programa upravnemu odboru eu-LISA redno in vsaj trikrat na četrtletje predloži pisna poročila o napredku pri zasnovi in razvoju usmerjevalnika.

5. Odbor za upravljanje programa nima pristojnosti za sprejemanje odločitev ali pooblastil za zastopanje upravnega odbora eu-LISA ali njegovih članov.

6. Odbor za upravljanje programa preneha obstajati do datuma začetka uporabe te uredbe iz člena 45, drugi odstavek.

([22]) UL L 56, 4.3.1968, str. 1.

Člen 29

Svetovalna skupina za API-PNR

1. Od 28. januarja 2025 svetovalna skupina za API-PNR, ustanovljena na podlagi člena 27(1), točka (de), Uredbe (EU) 2018/1726, upravnemu odboru eu-LISA zagotovi potrebno strokovno znanje v zvezi z API-PNR, zlasti v okviru priprave njenega letnega delovnega programa in letnega poročila o dejavnostih.

2. Kadar so na voljo, eu-LISA svetovalni skupini za API-PNR zagotovi različice, tudi vmesne, tehničnih specifikacij in sklopov preskusov skladnosti iz člena 25(1), (2) in (4).

3. Svetovalna skupina za API-PNR opravlja naslednje naloge:

(a) eu-LISA in Odboru za upravljanje programa zagotavlja strokovno znanje o zasnovi in razvoju usmerjevalnika v skladu s členom 25;

(b) eu-LISA zagotavlja strokovno znanje o gostovanju in tehničnem upravljanju usmerjevalnika v skladu s členom 26;

(c) Odboru za upravljanje programa na njegovo zahtevo predloži mnenje o napredku pri zasnovi in razvoju usmerjevalnika, vključno z napredkom pri tehničnih specifikacijah in sklopih preskusov skladnosti iz odstavka 2.

4. Svetovalna skupina za API-PNR nima pristojnosti za sprejemanje odločitev ali pooblastil za zastopanje upravnega odbora eu-LISA ali njegovih članov.

Člen 30

Kontaktna skupina za API-PNR

1. Upravni odbor eu-LISA do ustreznega datuma začetka uporabe te uredbe iz člena 45, drugi odstavek, ustanovi kontaktno skupino za API-PNR.

2. Kontaktna skupina za API-PNR omogoča komunikacijo med ustreznimi organi držav članic in letalskimi prevozniki o tehničnih zadevah, povezanih z njihovimi nalogami in obveznostmi na podlagi te uredbe.

3. Kontaktno skupino za API-PNR sestavljajo predstavniki ustreznih organov držav članic in letalski prevozniki, predsednik svetovalne skupine za API-PNR in strokovnjaki eu-LISA.

4. Upravni odbor eu-LISA na podlagi mnenja svetovalne skupine za API-PNR določi poslovnik kontaktne skupine za API-PNR.

5. Upravni odbor eu-LISA lahko, kadar je potrebno, ustanovi tudi podskupine kontaktne skupine za API-PNR za razpravo o posebnih tehničnih zadevah, povezanih z zadevnimi nalogami in obveznostmi ustreznih organov držav članic in letalskih prevoznikov na podlagi te uredbe.

6. Kontaktna skupina za API-PNR, vključno z njenimi podskupinami, nima pooblastil za odločanje ali pooblastil za zastopanje upravnega odbora eu-LISA ali njegovih članov.

Člen 31

Strokovna skupina za API

1. Komisija do datuma začetka uporabe te uredbe iz člena 45, drugi odstavek, točka (a), ustanovi strokovno skupino za API v skladu s horizontalnimi pravili o ustanovitvi in delovanju strokovnih skupin Komisije.

2. Strokovna skupina za API omogoča komunikacijo med ustreznimi organi držav članic ter med ustreznimi organi držav članic in letalskimi prevozniki o zadevah politike, povezanih z njihovimi nalogami in obveznostmi na podlagi te uredbe, tudi v zvezi s kaznimi iz člena 38.

3. Strokovni skupini za API, ki je sestavljena v skladu s horizontalnimi pravili o ustanovitvi in delovanju strokovnih skupin Komisije, predseduje Komisija. Sestavljajo jo predstavniki ustreznih organov držav članic, predstavniki letalskih prevoznikov in strokovnjaki eu-LISA. Kadar je to potrebno za opravljanje njenih nalog, lahko strokovna skupina za API ustrezne deležnike, zlasti predstavnike Evropskega parlamenta, Evropskega nadzornika za varstvo podatkov in neodvisne nacionalne nadzorne organe, povabi k sodelovanju pri njenem delu.

4. Strokovna skupina za API svoje naloge opravlja v skladu z načelom preglednosti. Komisija na svojem spletnem mestu objavi zapisnike sestankov strokovne skupine za API in druge ustrezne dokumente.

Člen 32

Stroški eu-LISA, Evropskega nadzornika za varstvo podatkov, nacionalnih nadzornih organov in držav članic

1. Stroški, ki jih ima eu-LISA v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem usmerjevalnika na podlagi te uredbe, se krijejo iz splošnega proračuna Unije.

2. Stroški, ki jih imajo države članice v zvezi z izvajanjem te uredbe, zlasti v zvezi s svojo povezavo in integracijo z usmerjevalnikom iz člena 23, se krijejo iz splošnega proračuna Unije v skladu s pravili o upravičenosti in stopnjami sofinanciranja, določenimi v veljavnih pravnih aktih Unije.

3. Stroški, ki jih bo imel Evropski nadzornik za varstvo podatkov v zvezi z nalogami, dodeljenimi na podlagi te uredbe, se krijejo iz splošnega proračuna Unije.

4. Stroške, ki jih bodo imeli neodvisni nacionalni nadzorni organi v zvezi z nalogami, dodeljenimi na podlagi te uredbe, krijejo države članice.

Člen 33

Odgovornost glede usmerjevalnika

Če neizpolnjevanje obveznosti na podlagi te uredbe s strani države članice ali letalskega prevoznika povzroči škodo na usmerjevalniku, je ta država članica ali letalski prevoznik za tako škodo odgovorna oziroma odgovoren, kot je določeno v pravu Unije ali nacionalnem pravu, ki se uporablja, razen če in v kolikor se dokaže, da eu-LISA, druga država članica ali drug letalski prevoznik ni sprejela ali sprejel razumnih ukrepov za preprečitev nastanka škode ali za zmanjšanje njenega učinka.

Člen 34

Začetek delovanja usmerjevalnika v zvezi s podatki API

Komisija brez nepotrebnega odlašanja z izvedbenim aktom določi datum začetka delovanja usmerjevalnika v zvezi s podatki API, potem ko jo eu-LISA obvesti o uspešnem zaključku celovitega preskusa usmerjevalnika iz člena 25(5). Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Datum iz prvega odstavka, ki ga določi Komisija, ni več kot 30 dni od datuma sprejetja tega izvedbenega akta.

Člen 35

Začetek delovanja usmerjevalnika v zvezi z drugimi podatki PNR

Komisija z izvedbenim aktom brez nepotrebnega odlašanja določi datum začetka delovanja usmerjevalnika v zvezi z drugimi podatki PNR, potem ko jo eu-LISA obvesti o uspešnem zaključku celovitih preskusov usmerjevalnika iz člena 25(6), vključno o zanesljivosti povezav usmerjevalnika z letalskimi prevozniki in enotami za informacije o potnikih ter

o berljivosti drugih podatkov PNR, ki jih prenesejo letalski prevozniki in jih usmerjevalnik posreduje v potrebni standardizirani obliki, v skladu s členom 16 Direktive (EU) 2016/681. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Datum iz prvega odstavka, ki ga določi Komisija, ni več kot 30 dni od datuma sprejetja tega izvedbenega akta.

Člen 36

Prostovoljna uporaba usmerjevalnika

1. Letalski prevozniki imajo pravico, da uporabljajo usmerjevalnik za posredovanje informacij iz člena 3(1) in (2) Direktive 2004/82/ES ali druge podatke PNR, zbrane na podlagi člena 8 Direktive (EU) 2016/681, eni ali več odgovornim enotam za informacije o potnikih v skladu z navedenima direktivama, pod pogojem, da se je zadevna država članica strinjala s tako uporabo, od ustreznega datuma, ki ga določi ta država članica. Ta država članica se s tem strinja šele potem, ko ugotovi, da se lahko informacije, zlasti kar zadeva povezavo njene enote za informacije o potnikih z usmerjevalnikom in povezavo zadevnega letalskega prevoznika, posredujejo na zakonit, varen, učinkovit in hiter način.

2. Kadar letalski prevoznik začne uporabljati usmerjevalnik v skladu z odstavkom 1 tega člena, še naprej uporablja usmerjevalnik za posredovanje takih informacij enoti za informacije o potnikih zadevne države članice do ustreznega datuma začetka uporabe te uredbe iz člena 45, drugi odstavek. Vendar se navedena uporaba preneha z ustreznim datumom, ki ga določi ta država članica, kadar država članica meni, da obstajajo objektivni razlogi, ki zahtevajo prenehanje, in o tem ustrezno obvesti letalskega prevoznika.

3. Zadevna država članica:

(a) se posvetuje z eu-LISA, preden se strinja s prostovoljno uporabo usmerjevalnika v skladu z odstavkom 1;

(b) zadevnemu letalskemu prevozniku, razen v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, omogoči, da predloži pripombe o njegovi nameri, da v skladu z odstavkom 2 preneha s tako uporabo, in se, kadar je ustrezno, o tem posvetuje tudi z eu-LISA;

(c) eu-LISA in Komisijo nemudoma obvesti o vsaki taki uporabi, s katero se je strinjala, in o vsakem prenehanju take uporabe, pri čemer predloži vse potrebne informacije, vključno z datumom začetka uporabe, datumom prenehanja in razlogi za prenehanje, kot je ustrezno.

POGLAVJE 7

NADZOR, KAZNI, STATISTIČNI PODATKI IN PRIROČNIK

Člen 37

Nacionalni organ za nadzor podatkov API

1. Države članice imenujejo enega ali več nacionalnih organov za nadzor podatkov API, odgovornih za spremljanje uporabe določb te uredbe s strani letalskih prevoznikov na njihovem ozemlju in zagotavljanje skladnosti z navedenimi določbami.

2. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni organi za nadzor podatkov API vsa sredstva ter preiskovalna in izvršilna pooblastila, potrebna za opravljanje svojih nalog na podlagi te uredbe, tudi z nalaganjem kazni iz člena 38, kadar je primerno. Države članice zagotovijo, da za izvajanje pooblastil, prenesenih na nacionalni organ za nadzor podatkov API, veljajo ustrezni zaščitni ukrepi v skladu s temeljnimi pravicami, zagotovljenimi s pravom Unije.

3. Države članice do datuma začetka uporabe te uredbe iz člena 45, drugi odstavek, Komisijo uradno obvestijo o imenu in kontaktnih podatkih organov, ki so jih imenovale na podlagi odstavka 1 tega člena. O vsaki naknadni spremembi v zvezi s tem brez odlašanja uradno obvestijo Komisijo.

4. Ta člen ne posega v pooblastila nadzornih organov iz člena 51 Uredbe (EU) 2016/679, člena 41 Direktive (EU) 2016/680 in člena 15 Direktive (EU) 2016/681.

Člen 38

Kazni

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice do ustreznega datuma začetka uporabe te uredbe iz člena 45, drugi odstavek, o teh pravilih in ukrepih uradno obvestijo Komisijo in jo brez odlašanja uradno obvestijo o vsaki naknadni spremembi, ki nanje vpliva.

3. Države članice zagotovijo, da nacionalni organi za nadzor podatkov API pri odločanju o tem, ali bodo naložili kazen, ter pri določanju vrste in višine kazni upoštevajo pomembne okoliščine, ki lahko vključujejo:

(a) naravo, resnost in trajanje kršitve;

(b) stopnjo krivde letalskega prevoznika;

(c) predhodne kršitve letalskega prevoznika;

(d) splošno raven sodelovanja letalskega prevoznika s pristojnimi organi;

(e) velikost letalskega prevoznika, kot je letno število prepeljanih potnikov;

(f) ali so drugi nacionalni organi za nadzor podatkov API istemu letalskemu prevozniku pred tem že naložili kazni za isto kršitev.

4. Države članice zagotovijo, da se v primeru ponavljajočega se neuspešnega prenosa podatkov API v skladu s členom 5 (1) naložijo sorazmerne denarne kazni v višini do 2 % skupnega prometa letalskega prevoznika v predhodnem proračunskem letu. Države članice zagotovijo, da se za neizpolnjevanje drugih obveznosti iz te uredbe naložijo sorazmerne kazni, vključno z denarnimi.

Člen 39

Statistični podatki

1. Da bi podprla izvajanje in spremljanje te uredbe, eu-LISA na podlagi statističnih informacij iz odstavkov 5 in 6 vsako četrtletje objavi statistične podatke o delovanju usmerjevalnika in skladnosti letalskih prevoznikov z obveznostmi iz te uredbe. Ti statistični podatki ne smejo omogočati identifikacije posameznikov.

2. Za namene iz odstavka 1 usmerjevalnik podatke iz odstavkov 5 in 6 samodejno posreduje v CRRS.

3. V podporo izvajanju in spremljanju uporabe te uredbe eu-LISA vsako leto zbere statistične podatke v letnem poročilu za predhodno leto. To letno poročilo objavi in ga posreduje Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji, Evropskemu nadzorniku za varstvo podatkov, Evropski agenciji za mejno in obalno stražo ter nacionalnim organom za nadzor podatkov API iz člena 37. Z letnim poročilom ne razkrije zaupnih delovnih metod niti ne ogrozi tekočih preiskav pristojnih organov držav članic.

4. eu-LISA Komisiji na njeno zahtevo predloži statistične podatke o posebnih vidikih, povezanih z izvajanjem te uredbe, ter statistične podatke na podlagi odstavka 3.

5. eu-LISA se iz CRRS dajejo na voljo naslednje statistične informacije, ki jih potrebuje za poročanje iz člena 44 in za pripravo statističnih podatkov v skladu s tem členom, ne da bi bilo mogoče na podlagi takih statističnih podatkov o API identificirati zadevne potnike:

(a) ali se podatek nanaša na potnika ali člana posadke;

(b) državljanstvo, spol in leto rojstva potnika ali člana posadke;

(c) datum in začetni kraj vkrcanja, datum in letališče odhoda ter datum in letališče prihoda;

(d) vrsta potovalnega dokumenta, tričrkovna oznaka njegove države izdajateljice in datum izteka njegove veljavnosti;

(e) število potnikov, prijavljenih na istem letu;

(f) koda letalskega prevoznika, ki opravlja let;

(g) ali gre za redni ali posebni let;

(h) ali so bili podatki API preneseni nemudoma ob zaprtju leta;

(i) ali so osebni podatki potnika točni, popolni in ažurni;

(j) tehnična sredstva, ki se uporabljajo za zajemanje podatkov API.

6. CRRS eu-LISA zagotovi naslednje potrebne statistične informacije za poročanje iz člena 44 in za pripravo statističnih podatkov v skladu s tem členom, ne da bi ti statistični podatki o drugih podatkih PNR omogočali identifikacijo zadevnih potnikov:

(a) datum in čas, ko je usmerjevalnik prejel sporočilo PNR;

(b) informacije o letu, ki jih vsebuje načrt potovanja v posebnem sporočilu PNR;

(c) informacije o izmenjavi kod, vsebovane v posebnem sporočilu PNR.

7. eu-LISA za namene poročanja iz člena 44 in za pripravo statističnih podatkov v skladu s tem členom hrani podatke iz odstavkov 5 in 6 tega člena v CRRS. Te podatke v skladu z odstavkom 2 hrani pet let in hkrati zagotovi, da na podlagi teh podatkov ni mogoče identificirati zadevnih potnikov. Ustrezno pooblaščenemu osebju enot za informacije o potnikih in drugim ustreznim organom držav članic se iz CRRS dajo na voljo prilagodljiva poročila in statistični podatki o API iz odstavka 5 tega člena in drugi podatki PNR iz odstavka 6 tega člena za izvajanje in spremljanje uporabe te uredbe.

8. Uporaba podatkov iz odstavkov 5 in 6 ne sme privesti do oblikovanja profilov posameznikov, kot je navedeno v členu 11(3) Direktive (EU) 2016/680, ali do diskriminacije oseb na podlagi razlogov, navedenih v členu 21 Listine. Podatki iz odstavkov 5 in 6 tega člena se ne smejo uporabljati za njihovo primerjavo ali povezovanje z osebnimi podatki ali za njihovo kombiniranje z osebnimi podatki.

9. Postopki, ki jih eu-LISA vzpostavi za spremljanje razvoja in delovanja usmerjevalnika iz člena 39(2) Uredbe (EU) 2019/818, vključujejo možnost redne priprave statističnih podatkov za zagotavljanje navedenega spremljanja.

Člen 40

Praktični priročnik

Komisija v tesnem sodelovanju z enotami za informacije o potnikih, drugimi ustreznimi organi držav članic, letalskimi prevozniki in ustreznimi organi in agencijami Unije pripravi in objavi praktični priročnik, ki vsebuje smernice, priporočila in najboljše prakse za izvajanje te uredbe, tudi v zvezi s spoštovanjem temeljnih pravic in kaznimi v skladu s členom 38.

Praktični priročnik upošteva druge ustrezne priročnike.

Komisija sprejme praktični priročnik v obliki priporočila.

POGLAVJE 8

RAZMERJE DO DRUGIH OBSTOJEČIH INSTRUMENTOV

Člen 41

Sprememba Uredbe (EU) 2019/818

V členu 39 Uredbe (EU) 2019/818 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Vzpostavi se centralni register za poročanje in statistične podatke (CRRS) za namen podpiranja ciljev sistemov SIS, Eurodac in ECRIS-TCN v skladu z zadevnimi pravnimi instrumenti, ki urejajo te sisteme, ter za zagotavljanje medsistemskih statističnih podatkov in analitičnega poročanja za namene politike ter operativne namene ter namene kakovosti podatkov. CRRS podpira tudi cilje Uredbe (EU) 2025/13 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

2. eu-LISA logično ločeno z informacijskim sistemom EU vzpostavi, izvaja in na svojih tehničnih lokacijah gosti CRRS, ki vsebuje podatke in statistične podatke, iz člena 74 Uredbe (EU) 2018/1862 in člena 32 Uredbe (EU) 2019/816. eu-LISA tudi zbira podatke, vključno s statističnimi podatki, iz usmerjevalnika iz člena 39(1) Uredbe (EU) 2025/13 Dostop do CRRS se izključno za namene poročanja in statistične namene dovoli organom iz člena 74 Uredbe (EU) 2018/1862, člena 32 Uredbe (EU) 2019/816 in člena 13(1) Uredbe (EU) 2025/13, in sicer prek nadzorovanega, varnega dostopa in posebnih uporabniških profilov.

(*) Uredba (EU) 2025/13 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o zbiranju in prenosu predhodnih informacij o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj ter spremembi Uredbe (EU) 2019/818 (UL L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj).“.

POGLAVJE 9

KONČNE DOLOČBE

Člen 42

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011. Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi člen 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 43

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 4(11) in (12), člena 5(4) ter člena 7(5) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 28. januarja 2025. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

Če Evropski parlament ali Svet nasprotuje delegiranemu aktu, sprejetemu na podlagi člena 4(11), na podlagi odstavka 6 tega člena, Evropski parlament ali Svet ne nasprotuje tihemu podaljšanju iz prvega pododstavka tega odstavka.

3. Prenos pooblastila iz člena 4(12), člena 5(4) in člena 7(5) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 4(11) ali (12), člena 5(4) ali člena 7(5), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 44

Spremljanje in ocenjevanje

1. eu-LISA zagotovi, da so vzpostavljeni postopki za spremljanje razvoja usmerjevalnika ob upoštevanju ciljev v zvezi z načrtovanjem in stroški ter za spremljanje delovanja usmerjevalnika ob upoštevanju ciljev v zvezi s tehničnimi rezultati, stroškovno učinkovitostjo, varnostjo in kakovostjo storitev.

2. eu-LISA do 29. januarja 2026 in nato vsako leto med razvojno fazo usmerjevalnika pripravi poročilo o trenutnem stanju razvoja usmerjevalnika in ga predloži Evropskemu parlamentu ter Svetu. To poročilo vsebuje podrobne informacije o nastalih stroških in o tveganjih z morebitnim vplivom na skupne stroške, ki se v skladu s členom 32 krijejo iz splošnega proračuna Unije.

3. Ko začne usmerjevalnik delovati, eu-LISA pripravi poročilo, v katerem podrobno pojasni, kako so bili izpolnjeni cilji, zlasti v zvezi z načrtovanjem in stroški, ter navede razloge za morebitna odstopanja, in to poročilo predloži Evropskemu parlamentu in Svetu.

4. Komisija do 29. januarja 2029 in nato vsaka štiri leta pripravi poročilo, ki vsebuje splošno oceno te uredbe, tudi o nujnosti in dodani vrednosti zbiranja podatkov API, vključno z oceno:

(a) uporabe te uredbe;

(b) v kolikšni meri je ta uredba dosegla svoje cilje;

(c) učinka te uredbe na temeljne pravice, zaščitene s pravom Unije;

(d) učinka te uredbe na potovalne izkušnje zakonitih potnikov;

(e) učinka te uredbe na konkurenčnost letalskega sektorja in breme, ki ga nosijo podjetja;

(f) kakovosti podatkov, ki jih usmerjevalnik prenese enotam za informacije o potnikih;

(g) učinkovitosti usmerjevalnika v zvezi z enotami za informacije o potnikih.

Komisija za namene točke (e) prvega pododstavka v poročilu obravnava tudi povezave med to uredbo in drugimi ustreznimi zakonodajnimi akti Unije, zlasti uredbami (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226 in (EU) 2018/1240, da bi ocenila splošni učinek z uredbo povezanih obveznosti poročanja na letalske prevoznike, opredelila določbe, ki bi lahko bile posodobljene in poenostavljene, kadar je to ustrezno, da bi tako zmanjšali breme za letalske prevoznike, ter preučila ukrepe, ki bi lahko bili sprejeti, da bi zmanjšali skupno stroškovno breme za letalske prevoznike.

5. Ocena iz odstavka 4 vključuje tudi oceno nujnosti, sorazmernosti in učinkovitosti vključitve obveznega zbiranja in prenosa podatkov API v zvezi z leti znotraj EU v področje uporabe te uredbe.

6. Komisija Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu nadzorniku za varstvo podatkov in Agenciji Evropske unije za temeljne pravice predloži poročilo o oceni. Komisija na podlagi izvedene ocene Evropskemu parlamentu in Svetu, predloži zakonodajni predlog za spremembo te uredbe, če je primerno.

7. Države članice in letalski prevozniki eu-LISA in Komisiji na zahtevo zagotovijo informacije, potrebne za pripravo poročil iz odstavkov 2, 3 in 4. Države članice dajo na voljo zlasti kvantitativne in kvalitativne informacije o zbiranju podatkov API z operativnega vidika. Informacije, ki jih dajo na voljo, ne vključujejo osebnih podatkov. Države članice se lahko vzdržijo posredovanja takih informacij, če in kolikor je to potrebno, da se ne razkrijejo zaupne delovne metode ali ogrozijo tekoče preiskave, ki jih vodijo njihove enote za informacije o potnikih ali drugi pristojni organi. Komisija zagotovi, da so vse predložene zaupne informacije ustrezno zaščitene.

Člen 45

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se:

(a) v zvezi s podatki API dve leti od datuma začetka delovanja usmerjevalnika, ki ga določi Komisija v skladu s členom 34, in

(b) v zvezi z drugimi podatki PNR štiri leta od datuma začetka delovanja usmerjevalnika, kot ga določi Komisija v skladu s členom 35.

Vendar se:

(a) člen 4(12), člen 5(3), člen 7(5), člen 11(5), člen 12(6), člen 18(4), člen 23(2), člen 24(2), člen 25, člen 28, člen 29, člen 32(1), člen 34, člen 35, člen 42 in člen 43 uporabljajo od 28. januarja 2025;

(b) člen 6, člen 17(1), (2) in (3), člen 18(1), (2) in (3), člen 19, člen 20, člen 26, člen 27, člen 33 ter člen 36 uporabljajo od datuma začetka delovanja usmerjevalnika, kot ga določi Komisija v skladu s členom 34 in členom 35.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 19. decembra 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*
R. METSOLA	BÓKA J.